

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΩΤΑΤΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ
ΕΩΣ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ»**

-

**ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023 – 2024**

ΑΘΗΝΑ 2023

Επιμέλεια Οδηγού Σπουδών

Στ. Κατάκης, Χρ. Κούκου

Πληροφορίες/Επικοινωνία

Γραμματεία Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Τηλ. 210 7277319, 210 7277887

Γρ. 404

E-mail: PMS-Hist-Arch@arch.uoa.gr

Διεύθυνση: Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Φιλοσοφική Σχολή

T.K. 15784 ΑΘΗΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024	
Συνοπτικός πίνακας	4
2. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024	
Αναλυτική περιγραφή	
2α.ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	6
2β. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	12
2γ. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	18
3. EUROPEAN MASTER OF CLASSICAL CULTURES	21

1. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2023-2024

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

1α. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΚΩΔ. ΠΡ27	Ο sir Arthur Evans και ο «Μινωικός πολιτισμός» του στο στόχαστρο της σύγχρονης κριτικής σκέψης <i>Α. Πλάτων</i>
ΠΡ44	Αιγαιακή επιγραφική και διοίκηση: εισαγωγή, ανάλυση και μεθοδολογία με έμφαση στα τεκμήρια της Γραμμικής Β γραφής <i>Β. Πετράκης</i>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΠΡ19	Προϊστορικό Αιγαίο: Γεωαρχαιολογικές και Βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις <i>Α. Καραλή (ομότ. καθ. ΕΚΠΑ) – Γ. Φερεντίνος (ομότ. καθ. Παν.Πατρών)</i>
ΠΡ16	Το φιλοσοφικό υπόβαθρο της αρχαιολογικής ερμηνείας <i>Γ. Βαβουρανάκης</i>
ΠΡ22	Ταφική αρχαιολογία του Πρώιμου Αιγαίου <i>Γ. Παπαδάτος</i>

3β. ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
Κωδ. ΚΛ29	Η μνημειακή αρχιτεκτονική στην Αρχαία Αγορά των Αθηνών <i>Χ. Κανελλόπουλος</i>
ΚΛ19	Η ελληνική αρχαιολογία (με έμφαση στη γλυπτική) κατά την περίοδο ακμής της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας <i>Στ. Κατάκης</i>

ΚΛ28	Η κεραμική ως αρχαιολογικό υλικό: ο ‘κύκλος ζωής’ των αρχαίων ελληνικών αγγείων <i>Ε. Κεφαλίδου</i>
-------------	---

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΚΛ20	Ελληνιστική Αλεξάνδρεια: τοπογραφία, αρχαιολογία, και τέχνη <i>Δ. Πλάντζος – Ν. Δημάκης</i>
ΚΛ18	Ταφικές πρακτικές και τοπίο στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου <i>Β. Αντωνιάδης</i>

3γ. ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΑΡΙ23	Η ονοματοδοσία, η προσωπογραφία και <i>Όνομαστικόν</i> ως πηγές της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας <i>Σ. Ψωμά</i>
ΑΡΙ25	Οι Κυκλάδες κατά την Αρχαιότητα (αρχαϊκή εποχή έως και ρωμαϊκοί χρόνοι) <i>Σ. Ανεζίρη – Σ. Ζουμπάκη – Χ. Κωνσταντακοπούλου</i>

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	
ΑΡΙ24	Θεσμοί, πολιτική και κοινωνία στις ελληνικές πόλεις υπό ρωμαϊκή κυριαρχία. <i>Ν. Γιαννακόπουλος</i>

2. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023-2024

1α. Σεμινάρια ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Λευτέρης Πλάτων

Χειμερινό εξάμηνο

Θέμα: Ο sir Arthur Evans και ο «Μινωικός πολιτισμός» του στο στόχαστρο της σύγχρονης κριτικής σκέψης

Περίληψη: Σκοπός του σεμιναρίου είναι να επανεξετάσει μερικές από τις ιδέες και ερμηνείες του Sir Arthur Evans για το μινωικό πολιτισμό, κάτω από το πρίσμα των σύγχρονων αρχαιολογικών ανακαλύψεων και θεωριών. Ανάμεσα σε άλλα, θα συζητηθούν το ζήτημα της χρονολόγησης των διαφόρων περιόδων της κρητικής Προϊστορίας, το πρόβλημα της παρουσίας των Μυκηναίων στην Κρήτη, το ζήτημα της «μινωικής ειρήνης» και εκείνο της κυριαρχίας των Μινωιτών στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, που οι επιστήμονες αποκάλεσαν «μινωική θαλασσοκρατία».

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αλεξίου, Στ. 1980. «Προανακτορικές ακροπόλεις της Κρήτης». Στο *Πεπραγμένα Δ΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου* (1976), Α1. 9-22. Αθήνα.
- Bintliff, J. L. 1983. «Structuralism and Myth in Minoan Studies». *Antiquity* 58:33-8.
- Driessen, J, I. Schoep και R. Laffineur, επιμ. 2002. *Monuments of Minos. Rethinking the Minoan Palaces*, Aegaeum 23, Liège.
- Evans, A. 1921-1935. *The Palace of Minos at Knossos*, I-IV. London.
- Klynne, A. 1998. «Reconstruction of Knossos: artist's impressions, archaeological evidence and wishful thinking». *JMA* 11:206-29.
- MacGillivray, J. A. 20002. *Μινώταυρος (Minotaur: μτφρ. στα ελληνικά από τις εκδόσεις «Ωκεανίδα»)*. Αθήνα.
- Marinatos, N. 2015. *Sir Arthur Evans and Minoan Crete. Creating the Vision of Knossos*. London.
- Momigliano, N. 1996. «Evans, Mackenzie and the History of the Palace at Knossos». *JHS* 116:166-9.
- Starr, C. G. 1984. «Minoan Flower Lovers». Στο *Minoan Thalassocracy: Myth or Reality?*, επιμ. R. Hägg και N. Marinatos, 9-12. Stockholm.
- Ζώης, Α. 1996. *Κνωσός-Το εκστατικό όραμα*. Ηράκλειο.

Βασίλης Πετράκης

Χειμερινό εξάμηνο

Θέμα: Αιγαιακή επιγραφική και διοίκηση: εισαγωγή, ανάλυση και μεθοδολογία με έμφαση στα τεκμήρια της Γραμμικής Β γραφής

Περίληψη: Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τα βασικά στοιχεία της Αιγαιακής επιγραφικής: την ιστορία και εξέλιξη των διαφόρων συστημάτων γραφής, την παλαιογραφία, την ανάλυση και την ερμηνεία των κειμένων του Αιγαίου της Χαλκοκρατίας, αλλά και την ανασύσταση των πρακτικών της διοίκησης, την οποία τα τεκμήρια αυτά κυρίως εξυπηρετούσαν. Πέραν μιας ευρείας επισκόπησης των Κρητικών γραφών, η κύρια έμφαση θα δοθεί στα τεκμήρια της λεγόμενης Γραμμική Β γραφή, η οποία χρησιμοποιούνταν ανάμεσα στο 14ο και στο 12ο αι. π.Χ. για να αποδώσει μια ελληνική διάλεκτο, καλύπτοντας τις ανάγκες καταγραφής των ανακτορικών γραφειοκρατιών της κεντρικής και νότιας ηπειρωτικής Ελλάδας, αλλά και της Κρήτης. Η παρουσίαση των βασικών αρχών μεθοδολογίας και ερμηνείας θα εστιάσει τόσο σε συγκεκριμένα θέματα που καταγράφονται στα κείμενα, όσο και σε συγκεκριμένα τεκμήρια. Οι συμμετέχοντες θα ασκηθούν στους βασικούς τρόπους εργασίας της Μυκηναϊκής επιγραφικής και στους τρόπους με τους οποίους οι ενδείξεις των κειμένων μπορούν να ενσωματωθούν στις αρχαιολογικές συζητήσεις. e-class: ARCH926

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bennet, J. 2008. «PalaceTM: speculations on palatial production in Mycenaean Greece with (some) reference to glass». Στο *Vitreous Materials in the Late Bronze Age Aegean*, επιμ. C.M. Jackson και E.C. Wager. Sheffield Studies in Aegean Archaeology, 151-72. Oxford.
- Duhoux, Y. και A. Morpurgo-Davies, επιμ. 2008-2014. *A Companion to Linear B: Mycenaean Greek Texts and their World*, 1-3. Louvain-La-Neuve / Walpole MA (ιδιαίτερα τα εξής κεφάλαια R. Palmer, J.T. Killen και Y. Duhoux [τ. 1], Y. Duhoux, St. Hiller, T.G. Palaima [τ. 2], J.L. Melena, J. Bennet [τ. 3]).
- Killen, J.T. 2012. «The two provinces of Pylos revisited». Στο *Actas del Simposio Internacional: 55 Años de Micenología (1952-2007)*, Bellaterra, 12-13 de abril de 2007, επιμ. C. Varias. Faventia Supplementa 1, 155-81. Bellaterra.
- Palaima, T.G. και J.C. Wright. 1985. «Ins and outs of the Archives Rooms at Pylos: form and function in a Mycenaean palace». *AJA* 89,2:251-62.
- Palaima, T.G. 1995. «The nature of the Mycenaean *wanax*: non-Indo-European origins and priestly functions». Στο *The Role of the Ruler in the Prehistoric Aegean. Proceedings of a Panel Discussion presented at the Annual Meeting of the Archaeological Institute of America, New Orleans, Louisiana, 28 December 1992, with Additions*, επιμ. P. Rehak. *Aegaeum* 11, 119-42. Liège / Austin.

- Palmer, L.R. 1963. *The Interpretation of Mycenaean Greek Texts*, Oxford.
- Petrakis, V. 2017a. «Reconstructing the matrix of the ‘Mycenaean’ literate administrations». Στο *Understanding Relations Between Scripts: The Aegean Writing Systems*, επιμ. P.M. Steele, 69-92. Oxford / Philadelphia.
- Petrakis, V. 2017b. «Figures of speech? Observations on the non-phonographic component in the Linear B writing system». Στο *Aegean Scripts: Proceedings of the 14th International Colloquium on Mycenaean Studies, Copenhagen, 2-5 September 2015*, τ. 1, επιμ. M.-L. Nosch και H. Landenius Enegren. *Incunabula Graeca* 105,1, 127-67. Roma.
- Ventris, M.G.F. και J. Chadwick, 1956¹, 1973². *Documents in Mycenaean Greek*, Cambridge.
- Voutsaki, S. και J.T. Killen, επιμ. 2001. *Economy and Politics in the Mycenaean Palace States. Proceedings of a Conference Held on 1-3 July 1999 in the Faculty of Classics*. Proceedings of the Cambridge Philological Society Supplement 33. Cambridge.

Γιώργος Βαβουρανάκης

Εαρινό εξάμηνο

Θέμα: Το φιλοσοφικό υπόβαθρο της αρχαιολογικής ερμηνείας

Περίληψη: Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εξετάσει μερικές από τις ιδέες της νεώτερης και σύγχρονης φιλοσοφίας που έχουν επηρεάσει την αρχαιολογική σκέψη, καθώς αφορούν τη σχέση του ανθρώπου με τον υλικό πολιτισμό. Οι φοιτήτριες / φοιτητές επιλέγουν εκπροσώπους της φιλοσοφίας ή της ευρύτερα οριζόμενης ως κοινωνιολογικής θεωρίας (π.χ. Μαρξ, Γκοντελιέ, Χάιντεγκερ, Γκίντενς, Μπουρντιέ, Φουκώ, Ντε Λάντα κ.ά.), συζητούν τις ιδέες καθαυτές και βρίσκουν ένα συναφές αρχαιολογικό παράδειγμα για να κατανοήσουν το προϊστορικό Αιγαίο μέσα από τις ιδέες αυτές. Κάθε εβδομάδα ένας φοιτητής ή μία φοιτήτρια τίθεται επικεφαλής της ομάδας και συντονίζει τη συζήτηση. Οι κύριες έννοιες που συζητώνται περιλαμβάνουν το εμπόρευμα, την έννοια του Λόγου, την ανθρώπινη πρόσληψη, την πρακτική, τη δομοποίηση και τη θεωρία συναρμογής. Η αξιολόγηση βασίζεται σε μικρές επιμέρους γραπτές εργασίες και σε μία κυρίως παρουσίαση και γραπτή εργασία (η-τάξη: ARCH 326).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Hitchcock, L. 2008. *Theory for Classics: A Student's Guide*, London - New York.
- Bourdieu, P. 1977. *Outline of a theory of practice* (μτφρ. R. Nice). Cambridge.
- DeLanda M. 2016. *Assemblage theory*, Edinburgh.
- DeLanda, M. 2022. *Materialist phenomenology. A philosophy of perception*. London.

- Foucault M. 1991. *Η τάξη του λόγου: εναρκτήριο μάθημα στο College de France-1970* (μτφρ. Χ. Χρηστίδης, Μ. Μαϊδάτσης). Αθήνα.
- Giddens A. 1984. *The constitution of society: outline of the theory of structuration*. Cambridge.
- Godelier, M. 2003. *Το αίνιγμα του δώρου* (μτφρ. Α. Αγγελίδου). Αθήνα.
- Heidegger M. 2008. *Κτίζειν, κατοικείν, σκέπτεσθαι* (μτφρ. Γ. Ξηροπαΐδης). Αθήνα.
- Ingold, T. 2016. *Η αντίληψη του περιβάλλοντος. Δοκίμια για τη διαβίωση, την κατοίκηση και τις δεξιότητες* (μτφρ. Α. Βρεττού). Αθήνα.
- Marx K. 1978. *Κριτική της πολιτικής οικονομίας* (μτφρ. Φ. Φωτίου). Αθήνα.

Λίλιαν Καραλή (ομ. καθ. ΕΚΠΑ) - **Γιώργος Φερεντίνος** (ομ. καθ. Γεωλογίας Παν/μίου Πατρών)

Εαρινό εξάμηνο

Θέμα: Προϊστορικό Αιγαίο. Γεωαρχαιολογικές και βιοαρχαιολογικές προσεγγίσεις

Subject: Prehistoric Aegean: A geoarchaeological and bioarchaeological approach

Περίληψη: Η μελέτη των περιβαλλοντικών αλλαγών κατά το παρελθόν μπορεί να μας δια φωτίσει για το παρόν και το μέλλον. Για τον αρχαιολόγο είναι πολύ σημαντική η γνώση των βασικών γεωλογικών και οικολογικών παραγόντων που επηρεάζουν τη ζωή και τη δράση του ανθρώπου και των λοιπών ζώντων οργανισμών. Στο σεμινάριο θα εξετασθούν οι εφαρμογές τους στην προϊστορική αρχαιολογία. Οι μεταβολές του φυσικού περιβάλλοντος και του γεωαναγλύφου ιδιαίτερα κατά τους προϊστορικούς χρόνους έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην μετακίνηση αγαθών και ιδεών, στην ανάπτυξη ή εγκατάλειψη οικισμών. Θα παρουσιαστούν οι κύριες μέθοδοι μελέτης των βιοαρχαιολογικών καταλοίπων, με στόχο την ασφαλέστερη αναγνώριση του κάθε είδους και την συμβολή τους στην πληρέστερη κατανόηση του αρχαιολογικού συνόλου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Allen, K.M.S., S.W. Green και E.B.W. Zubrow. 1990. *Interpreting space: GIS and archaeology*. London
- Bocquet, A. 1984. *Archéologie des lacs et des rivières*. Annecy: Musée d' Annecy
- Brown, A.G. 1997. *Alluvial geoarchaeology*. Cambridge
- Chambers, F.M. 1993. *Climate change and human impact on the landscape*. London
- Courty, M.A., P. Goldberg και R. Macphail. 1989. *Soils and micromorphology in archaeology, Cambridge Manuals in Archaeology*. Cambridge
- Higgins, M.D. και R. Higgins. 1996. *A geological companion to Greece and the Aegean*. New York / London

- Καραλή, Λ. 2005. *Περιβαλλοντική Αρχαιολογία*. Αθήνα
- Καραλή, Λ. και Γ. Φερεντίνος, επιμ. 2015. *Τετράδια Γεωαρχαιολογίας*. Αθήνα
- Kraft J.C. et al. 1977. «Palaeogeographic reconstructions of coastal Aegean archaeological sites». *Science* 195: 941-7.
- Raikes R.L. 1984. *Water, weather and prehistory*, 2nd edition. N. Jersey

Γιάννης Παπαδάτος

Εαρινό εξάμηνο

Θέμα: Ταφική αρχαιολογία του Πρώιμου Αιγαίου

Περίληψη: Παρουσιάζονται τα αρχαιολογικά δεδομένα από τα νεκροταφεία της Πρώιμης και Μέσης Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο: ταφική αρχιτεκτονική, χωρική οργάνωση των νεκροταφείων, ταφικά έθιμα και τελετές, κτερίσματα και τελετουργικός εξοπλισμός. Εξετάζονται κριτικά τα θεωρητικά σχήματα και οι τρόποι προσέγγισης που έχουν κατά καιρούς χρησιμοποιηθεί για την ερμηνεία αυτών των δεδομένων. Αναλύονται οι δυνατότητες αλλά και οι περιορισμοί που υπάρχουν στη χρήση των ταφικών δεδομένων για την ανασύνθεση των αντιλήψεων, της δημογραφίας και της οργάνωσης των κοινωνιών στο Αιγαίο της 3ης και των αρχών της 2ης χιλιετίας π.Χ.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Bloch, M. και J. Perry. 1982. *Death and the regeneration of life*. Cambridge.
Ιδιαίτερα οι σελ. 1-45.
- Branigan, K. 1993. *Dancing with Death: Life and Death in Southern Crete, c. 3000-2000 BC*. Amsterdam.
- Branigan, K., επιμ. 1998. *Cemetery and Society in the Bronze Age*. Sheffield.
- Cavanagh, W. και C. Mee. 1998. *A Private Place: Death in Prehistoric Greece*, SIMA 125. Jonsered.
- Chapman, R. και K. Randsborg. 1981. Approaches to the archaeology of death. Στο *The archaeology of death*, επιμ. R. Chapman, R. Kinnes και K. Randsborg, 71-81. Cambridge.
- Doumas, C. 1977. *Early Bronze Age burial habits in the Cyclades*, SIMA 48. Göteborg.
- Laffineur, R., επιμ. 1987. *Thanatos: Les coutumes funéraires en Égée à l'Age du Bronze, Aegaeum 1*. Liège.
- Metcalf, P. και R. Huntington. 1991. *Celebrations of Death: the anthropology of mortuary ritual*. Cambridge.
- Morris, I. 1997. Ταφικά τελετουργικά έθιμα και κοινωνική δομή στην Κλασική Αρχαιότητα. Μτφρ. Κάτια Μαντέλη. Ηράκλειο. Ιδιαίτερα σελ. 1-39 και 253-67.
- Parker Pearson, M. 1999. *The Archaeology of Death and Burial*.

Weiberg, E. 2007. *Thinking the Bronze Age: Life and Death in Early Helladic Greece*. Boreas, Uppsala Studies in Ancient Mediterranean and Near Eastern Civilizations 29. Uppsala. Ιδιαίτερα οι σελ. 187-388.

2β. Σεμινάρια ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

Χρυσανθος Κανελλόπουλος

Χειμερινό εξάμηνο

Τίτλος: Η μνημειακή αρχιτεκτονική στην Αρχαία Αγορά των Αθηνών

Περίληψη: Το σεμινάριο εξερευνά την εξέλιξη του τοπίου και των μνημειακών αρχιτεκτονικών συνθέσεων στην Αγορά των Αθηνών. Οι κατασκευές εξετάζονται σε χρονολογική σειρά, ανά ομάδες (π.χ. στοές, κρήνες), και με τον τρόπο που οι αυτές συνδέονται μεταξύ τους. Έμφαση δίνεται στην οργάνωση του χώρου, σε υποδηλώσεις και φαινόμενα που παράγονται, στην εισαγωγή εξωτικών διαθέσεων, και στην ρωμαϊκή ενοποίηση.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Dinsmoor, W.B. 1982. «Anchoring Two Floating Temples». *Hesperia* 51:410-52.
- Knell, H. 1995. «Überlegungen zur öffentlichen Architektur des IV. Jahrhunderts in Athen». Στο: *Die athenische Demokratie im 4. Jahrhundert v. Chr.: Vollendung oder Verfall einer Verfassungsform? Akten eines Symposiums 3.-7. August 1992*, Bellagio, επιμ. H. W. Eder, 475-514. Stuttgart.
- Κορρές, Μ. 1992-1998. «Από τον Σταυρό στην Αρχαία Αγορά». *ΗΟΡΟΣ* 10-12: 83-104.
- Meritt, L.C. 1982. «Some Ionic Architectural Fragments from the Athenian Agora». Στο: *Studies in Athenian Architecture, Sculpture and Topography presented to Homer A. Thompson*. 82-92. *Hesperia Supplement* 20. Princeton.
- Meritt, L.C. 1996. «Athenian Ionic Capitals from the Athenian Agora». *Hesperia* 65: 121-74.
- Shear, L. 1997. «The Athenian Agora: Excavations 1989-93». *Hesperia* 66: 495-548.
- Stewart, A. 2017. «Hellenistic Sculpture from the Athenian Agora, Part 4: The East Pediment and Akroteria of the Temple of Apollo Patroos». *Hesperia* 86:273-323.
- Thompson, H.A. 1937. «Buildings on the West Side of the Agora». *Hesperia* 6:1-226.
- Thompson, H.A. 1950. «The Odeion in the Athenian Agora». *Hesperia* 19:31-141.
- Tsatsaroni, L. υπό έκδοση. «The Middle Stoa between the Aiakeion and the Stoa of Zeus in Athens». Στο *Τιμητικός τόμος στον Π. Βαλαβάνη*, επιμ. Ν. Δημάκης και Ε. Δημακοπούλου.

Ευρυδίκη Κεφαλίδου

Χειμερινό εξάμηνο

ΘΕΜΑ: Η κεραμική ως αρχαιολογικό υλικό: ο ‘κύκλος ζωής’ των αρχαίων ελληνικών αγγείων

Περίληψη: Το σεμινάριο επικεντρώνεται στις δύο κύριες παραμέτρους ενός ευρύτατου ερευνητικού ζητήματος της αρχαίας κεραμικής: 1) Την κοινωνική και οικονομική παράμετρο: παραγωγή και εμπόριο/διασπορά της κεραμικής ως μεθόδου για την καλύτερη κατανόηση της αρχαίας τεχνολογίας και οικονομίας και, 2) την ιδεολογική και εικονογραφική παράμετρο: κείμενα, ευρήματα και εικονογραφία. Θα εμβαθύνουμε στη μελέτη και των δύο παραπάνω συνιστωσών και θα προσπαθήσουμε να διευρύνουμε τη μεθοδολογία μας, συνδυάζοντας την μέχρι σήμερα έρευνα με τις νεότερες προσεγγίσεις, η πλειονότητα των οποίων αξιοποιεί τα πορίσματα της εθνο-αρχαιολογικής και ανθρωπολογικής επιστήμης. Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνονται πρακτικές ασκήσεις - εργαστήρια στο Μουσείο του Τμήματός μας. η-τάξη ARCH872

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Allison, P. επιμ. 1999. *The Archaeology of Household Activities*. London – New York.
- Arthur, J.W. 2003. «Ethnoarchaeology, Pottery, and Technology: Bridging Ethnographic and Archaeological Approaches». *Reviews in Anthropology* 32: 359-78.
- Atalay, S. 2012. *Community-Based Archaeology: Research with, by, and for Indigenous and Local Communities*. Berkeley - Los Angeles-London.
- Driessen, J. επιμ. 2013. *Destruction: Archaeological, Philological and Historical Perspectives*, Louvain.
- Hurcombe, L. 2007. *Archaeological Artefacts as Material Culture*. Abingdon – New York.
- Jones, R. επιμ. 2012. *Manure Matters: Historical, Archaeological and Ethnographic Perspectives*. Abingdon – New York.
- Kopytoff I. 2001. «The cultural biography of things: commoditization as process». Στο *The Social Life of Things*, επιμ. A. Appadurai, 64-91. Cambridge.
- Lawall, M. και J. Lund, επιμ. 2011. *Pottery in the Archaeological Record: Greece and Beyond*. Aarhus.
- Lawall, M.L. 2000. «Graffiti, Wine Selling, and the Reuse of Amphoras in the Athenian Agora, ca. 430 to 400 B.C.» *Hesperia* 69:3-9.
- Peña, J.T. 2007. *Roman Pottery in the Archaeological Record*. Cambridge.
- Pfisterer-Haas, S. 1998. *Wenn der Topf aber nun ein Loch hat ... Restaurierung griechischer Keramik in Antike und Neuzeit* (Sonderausstellung im Antikemuseum der Universität Leipzig, 5-8-1998). Leipzig.

- Schiffer M.B. 2014. *Behavioral Archaeology: Principles and Practice*, Abingdon-New York, επιμ. J.M. Skibo, W. Michael, M. Graves και T. Stark. 2007.
- Archaeological Anthropology: Perspectives on Method and Theory*. Tuscon.
- Skibo, J.M. & Schiffer, M.B. 2008. *People and Things: A Behavioral Approach to Material Culture*. New York.
- Sosna, D. και L. Brunclíková, επιμ. 2016. *Archaeologies of Waste: Encounters with the Unwanted*. Oxford.

Στυλιανός Κατάκης

Χειμερινό εξάμηνο

Θέμα: Η ελληνική αρχαιολογία (με έμφαση στη γλυπτική) κατά την περίοδο ακμής της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας

Περίληψη: Σκοπός του σεμιναρίου είναι η διερεύνηση των αρχαιολογικών δεδομένων στον ελληνικό χώρο από τον Τραϊανό μέχρι τους Σεβήρους, την περίοδο της ακμής της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Θα εστιάσουμε στη γλυπτική, όπου η παραγωγή σημειώνει ιδιαίτερη άνθηση, χωρίς να αποκλείσουμε άλλες μορφές τέχνης. Η γενικότερη οικονομική ανάπτυξη οδήγησε σε οικοδομική έκρηξη και κατά συνέπεια αύξηση των γλυπτών που θα τα κοσμήσουν, όπως και των τιμητικών ανδριάντων και των ταφικών μνημείων. Ποιες ήταν οι επιπτώσεις στην εικόνα των γλυπτών στην Ελλάδα και την υπόλοιπη αυτοκρατορία;

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Βλίζος, Σ. επιμ. 2008. *Η Αθήνα κατά τη Ρωμαϊκή εποχή. Πρόσφατες ανακαλύψεις, νέες έρευνες*, Μουσείο Μπενάκη, 4^ο Παράρτημα. Αθήνα.
- Bol, P.C. επιμ. 2010. *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst IV. Plastik der römischen Kaiserzeit bis zum Tode Kaiser Hadrians*. Mainz.
- Bol, P.C. επιμ. 2019. *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst V. Plastik der römischen Kaiserzeit vom Regierungsantritt des Antoninus Pius bis zum Ende der Antike*. Mainz.
- Δαμάσκος, Δ., Π. Καραναστάση και Θ. Στεφανίδου-Τιβερίου, επιμ. 2022. *Πλαστική στη Ρωμαϊκή Ελλάδα: νέα ευρήματα και νέες έρευνες*. Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο, Αθήνα, 12-14 Δεκεμβρίου 2019. Θεσσαλονίκη.
- Di Napoli, V., F. Camia, V. Evangelidis, D. Grigoropoulos, D. Rogers και S. Vlizon, επιμ. 2018. *What's New in Roman Greece? Recent Work on the Greek Mainland and the Islands in the Roman Period*, Proceedings of a Conference held in Athens, 8-10 October 2015. Μελετήματα 80. Athens.
- Καραναστάση Π., Στεφανίδου-Τιβερίου, Θ., και Δ. Δαμάσκος, επιμ. 2018. *Γλυπτική και κοινωνία στη ρωμαϊκή Ελλάδα: καλλιτεχνικά προϊόντα, κοινωνικές προβολές*.

- Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο, Ρέθυμνο, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014. Θεσσαλονίκη.
- Kouremenos, A., επιμ. 2022. *The Province of Achaia in the 2nd Century CE*. London – New York.
- Rizakis, A.D. και Cl. E. Lepenioti, επιμ. 2010. *Roman Peloponnese III. Society, Economy and Culture under the Roman Empire: Continuity and Innovation*. Μελετήματα 63. Athens.
- Στεφανίδου-Τιβεριού, Θ., Π. Καραναστάση και Δ. Δαμάσκος, επιμ. 2012. *Κλασική παράδοση και νεωτερικά στοιχεία στην πλαστική της ρωμαϊκής Ελλάδας*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσσαλονίκης, 7-9 Μαΐου 2009. Θεσσαλονίκη.
- Βουτυράς Ε., Ε. Παπαγιάννη και Ν. Καζακίδη, επιμ. 2017. *Bonae gratiae. Μελέτες ρωμαϊκής γλυπτικής προς τιμήν της καθηγήτριας Θεοδοσίας Στεφανίδου-Τιβεριού*. Θεσσαλονίκη.

Βύρων Αντωνιάδης (Κύριος ερευνητής, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών) –

Εαρινό εξάμηνο

Θέμα: Ταφικές πρακτικές και τοπίο στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου

Περίληψη: Το σεμινάριο εξετάζει τη σχέση του τοπίου με τα ταφικά έθιμα και πρακτικές στο Αιγαίο, την Κύπρο και τη Φοινίκη κατά την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου. Βασικό στόχο του σεμιναρίου αποτελεί η μελέτη της τοπογραφίας, τυπολογίας και αρχιτεκτονικής των ταφικών μνημείων σε συνδυασμό με τις κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές που έλαβαν χώρα κατά τους πρώτους αιώνες της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου. Τα ανθρώπινα και ζωικά οστά, αλλά και τα κτερίσματα που ανακαλυφθήκαν στους υπό εξέταση τάφους αναλύονται ως μέρος του ταφικού συνόλου μέσα από διαφορετικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις τόσο αρχαίες όσο και σύγχρονες.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Antoniadis, V. 2017. *Knossos and the Near East: A contextual approach to imports and imitations in Early Iron Age tombs*. Oxford.
- Aubert Semmler, M.E., F.J. Núñez και L. Trellisó, επιμ. 2014. *The Phoenician cemetery of Tyre-Al Bass. II, Archaeological seasons 2002-2005*. Beirut.
- Dimakis, N. και T.M. Dijkstra, επιμ. 2020. *Mortuary variability and social diversity in ancient Greece: Studies on ancient Greek death and burial*. Oxford.
- Dimitriadou, E.M. 2019. *Early Athens: Settlements and cemeteries in the Submycenaean, Geometric, and Archaic periods*. Los Angeles.
- Keswani, P.S. 2012. «Mortuary practices and burial cults in Cyprus from the Bronze Age through the Early Iron Age». Στο *Parallel Lives: Ancient island societies in*

- Crete and Cyprus. Papers arising from the Conference in Nicosia organised by the British School at Athens, the University of Crete and the University of Cyprus, in November-December 2006*, επιμ. G. Cadogan, M. Iacovou, K. Koraka και J. Whitley [BSA Studies 20], 313-30. London.
- Lemos, I.S. και A. Kotsonas, επιμ. 2020. *A Companion to the archaeology of early Greece and the Mediterranean*. Chichester.
- Mazarakis Ainian, A., επιμ. 2011. *The "Dark Ages" revisited: Acts of an international symposium in memory of William D.E. Coulson, University of Thessaly, Volos, 14-17 June 2007*, Βόλος.
- Morris, I. 1987. *Burial and ancient society: The rise of the Greek city-state*. Cambridge - New York.
- Papadopoulos, J.K. και E. Lord Smithson, 2017. *The Athenian Agora. The Early Iron Age: The cemeteries* [The Athenian Agora 36]. Princeton.
- Whitley, J. 2002. «Objects with attitude: Biographical facts and fallacies in the study of Late Bronze Age and Early Iron Age warrior graves». *CAJ* 12:217-32.

Δημήτρης Πλάντζος - Νικόλαος Δημάκης

Εαρινό εξάμηνο

Θέμα: Ελληνιστική Αλεξάνδρεια: τοπογραφία, αρχαιολογία και τέχνη

Περίληψη: Στο σεμινάριο εξετάζεται η τοπογραφία, η αρχαιολογία, και η τέχνη της Αλεξάνδρειας από την ίδρυσή της έως και τους Αυτοκρατορικούς Χρόνους. Εξετάζονται τα κυριότερα μνημεία της πτολεμαϊκής Αλεξάνδρειας μέσα από τις αρχαιολογικές και φιλολογικές μαρτυρίες, με ιδιαίτερη έμφαση στις εκτεταμένες νεκροπόλεις. Μελετάται επίσης η καλλιτεχνική παραγωγή της ελληνιστικής Αλεξάνδρειας και η ενδεχόμενη ύπαρξη «αλεξανδρινής σχολής» στην ελληνική τέχνη, και ειδικότερα στην αρχιτεκτονική, την μνημειακή ζωγραφική, την πλαστική, την κεραμική, και τη μικροτεχνία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Abdo, A. 2022. *Alexandria Antiqua. A Topographical Catalogue and Reconstruction*. Oxford.
- Fischer-Bovet, Chr. 2018, «Official identity and ethnicity: Comparing Ptolemaic and Early Roman Egypt». *Journal of Egyptian History* 11:208-42.
- Guimier-Sorbets, A.-M. 2021. *The Mosaics of Alexandria. Pavements of Greek and Roman Egypt*. Cairo.
- Hamma, K., επιμ. 1996. *Alexandria and Alexandrianism. Papers Delivered at a Symposium Organized by the J. Paul Getty Museum and the Getty Centre for the History of Art and the Humanities, April 22- 25, 1993*. Los Angeles.

- Harris, W.V. και G. Ruffini, επιμ. 2004, *Ancient Alexandria between Egypt and Greece*. Leiden - Boston.
- McCoskey, D.E. 2002. «Race before “whiteness”: Studying identity in Ptolemaic Egypt». *Critical Sociology* 28(1-2):13-39.
- McKenzie, J. 2007. *The Architecture of Alexandria and Egypt, 300 B.C. - A.D. 700* [The Yale University Press Pelican History of Art Series]. New Haven.
- Πλάντζος, Δ. 2018. *Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο*. Αθήνα.
- Plantzos, D. 1999. *Hellenistic Engraved Gems*. Oxford.
- Riggs, Chr. 2002, “Facing the Dead: Recent research on the funerary art of Ptolemaic and Roman Egypt”, *AJA* 106,1:85-101.
- Savvopoulos, K. 2019. «Popular divine imagery in Hellenistic and Roman Alexandria. The terracotta figurines collection of the Patriarchal Sacristy in Alexandria». *BSA* 114:317-68.
- Venit, M.S. 2002. *Monumental Tombs of Ancient Alexandria. The Theater of the Dead*. Cambridge.

2γ. Σεμινάρια ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Σελήνη Ψωμά

Χειμερινό εξάμηνο

Θέμα: Η Ονοματοδοσία, Η Προσωπογραφία και *Όνομαστικόν* ως πηγές της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας

Περίληψη: Το σεμινάριο επικεντρώνεται (α) στις πρακτικές ονοματοδοσίας, αλλαγής ονομάτων, καθώς και δημιουργίας τους, και (β) την προσωπογραφία, την εκπόνηση δηλαδή συστηματικών καταλόγων ονομάτων ενός επιμέρους συνόλου (πολιτών, ελευθέρων, μελών συλλόγων κλπ.), εκ των οποίων αρύονται σημαντικά στοιχεία για την ιστορία αυτού του συνόλου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Catling, R.W.V., F. Marchand, M. Sasanow, επιμ. 2010. *Onomatologos: Studies in Greek Personal Names presented to Elaine Matthews*. Oxford.
- Hornblower, S. και E. Matthews, επιμ. 2000. *Greek Personal Names. Their Value as Evidence*. Proceedings of the British Academy 104. London.
- Κνοεφλερ, D. 2007. «Was there an Anthroponymy of Euboian Origin in the Chalkido-Eretrian Colonies of the West and Thrace?». Στο *Old and New Worlds in Greek Onomastics*, επιμ. E. Matthews, 87-119. Proceedings of the British Academy 148. London.
- Masson, O. 1990-2000. *Onomastica Graeca Selecta*, 3 τόμοι, Paris – Genève.
- Parissaki, M.-G. 2007. *Prosopography and Onomasticon of Aegean Thrace*, Μελετήματα 49, Athens 2007.
- Paschidis, P. *Between City and King: Prosopographical Studies on the Intermederies Between the Cities of the Greek Mainland and the Aegean and the Royal Courts in the Hellenistic Period (322-190 BC)*, Μελετήματα 59. Athens.
- Psoma, S. E. 2022. *Corcyra. A City at the edge of two Greek Worlds*, Μελετήματα 83. Athens.
- Tataki, A.B. 1988. *Ancient Beroea. Prosopography and Society*, Μελετήματα 8. Athens 1988.
- Zoumbaki, S. 2005. *Prosopographie der Eleer: bis zum 1. Jh. v. Chr.*, Μελετήματα 40. Athens.

Σοφία Ζουμπάκη (Διευθύντρια ερευνών, Εθνικόν Ίδρυμα Ερευνών) - **Χριστίνα Κωνσταντακοπούλου** (Εντεταλμένη ερευνήτρια, ΕΙΕ) - **Σοφία Ανεζίρη**

Χειμερινό εξάμηνο

Θέμα: Οι Κυκλάδες κατά την Αρχαιότητα (αρχαϊκή εποχή έως και ρωμαϊκοί χρόνοι)

Περίληψη: Στο σεμινάριο θα εξεταστούν ζητήματα κοινωνίας, δικτύων, πολιτικής και οικονομίας στις Κυκλάδες από την αρχαϊκή έως και την ρωμαϊκή περίοδο, δηλαδή από τον 8ο π.Χ. μέχρι τον 3ο αι. μ.Χ. Θα δοθεί έμφαση στην επικοινωνία, τους θεσμούς, την οργάνωση και τον θρησκευτικό βίο των κοινωνιών που συγκροτούν το νησιωτικό σύνολο των Κυκλάδων. Τα θέματα θα προσεγγιστούν μέσα από τις σχετικές γραμματειακές, επιγραφικές και αρχαιολογικές μαρτυρίες.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Chankowski, V. 2008. *Athènes et Délos à l'époque classique. Recherches sur l'administration du sanctuaire d'Apollon délien*. Athènes.
- Chankowski, V. 2019. *Parasites de dieu, Comptables, financiers et commerçants dans la Délos hellénistique*. Athènes [open access στο <https://books.openedition.org/efa/5594?lang=en>].
- Constantakopoulou, Chr. 2007. *The dance of the islands: insularity, networks, the Athenian empire and the Aegean world*. Oxford.
- Constantakopoulou, Chr. 2017. *Aegean Interactions. Delos and its networks in the third century*. Oxford.
- Κουράγιος, Γ. 2015. *Πάρος, Αντίπαρος, Δεσποτικό*. Πάρος.
- Le Quéré, E. 2015. *Les Cyclades sous l'Empire romain: histoire d'une renaissance*. Rennes.
- Nigdelis, P.M. 1990. *Πολίτευμα και κοινωνία των πόλεων των Κυκλάδων κατά την ελληνιστική και αυτοκρατορική εποχή*, Thessalonike.
- Reger, G. 1994. *Regionalism and Change in the Economy of Independent Delos*. Berkeley.
- Shipley, Gr. 2011. *Pseudo-Skylax' Periplus: the circumnavigation of the inhabited world. Text, translation, and commentary*. Bristol.
- Stavrianopoulou, E. 2006. "Gruppenbild mit Dame". *Untersuchungen zur rechtlichen und sozialen Stellung der Frau auf den Kykladen im Hellenismus und in der römischen Kaiserzeit*. Stuttgart.

ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εαρινό εξάμηνο

Θέμα: Θεσμοί, πολιτική και κοινωνία στις ελληνικές πόλεις υπό ρωμαϊκή κυριαρχία

Περίληψη: Το σεμινάριο εξετάζει διάφορες όψεις του δημόσιου βίου των ελληνικών πόλεων υπό ρωμαϊκή κυριαρχία. Με βάση τη μελέτη πρωτογενών ιστορικών πηγών (κυρίως επιγραφικών αλλά και γραμματειακών και νομικών), οι φοιτητές θα κληθούν να εξετάσουν μια ποικιλία ζητημάτων, όπως το φαινόμενο του ευεργετισμού και των αποδόσεων τιμών, ο ρόλος των τοπικών θεσμών των πόλεων και η αλληλεπίδρασή τους με την επαρχιακή διοίκηση και τον Ρωμαίο αυτοκράτορα, η απόδοση ρωμαϊκών πολιτικών δικαιωμάτων και άλλα. Τα ακριβή θέματα θα καθορισθούν με βάση τα ενδιαφέροντα των συμμετεχόντων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Alföldy, G 1992. *Ιστορία της Ρωμαϊκής κοινωνίας* (μτφρ: Αγγ. Χανιώτης). Αθήνα.
- Dmitriev, S. 2005. *City government in Hellenistic and Roman Asia Minor*. New York.
- Fernoux, H. 2011. *Le Demos et la Cité. Communautés et assemblées populaires en Asie Mineure à l'époque impériale*. Rennes.
- Garnsey, P. και R. Saller, 1995. *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία, πολιτισμός*. Ηράκλειο.
- Jones, A.H.M. 1940. *The Greek City from Alexander to Justinian*. Oxford.
- Magie, D. 1950. *Roman Rule in Asia Minor*. Princeton.
- Lintott, A. 1993. *Imperium Romanum. Politics and Administration*. London.
- Quaß, F. 1993. *Die Honoratiorenschicht in den Städten des griechischen Ostens*. Stuttgart.
- van Nijf, O. και A. Heller, επιμ. 2017. *The Politics of Honour in the Greek Cities of the Roman Empire*. Leiden.
- Zuiderhoek, A. 2009. *The Politics of Munificence in the Roman Empire. Citizens, Elites and Benefactors in Asia Minor*. Cambridge.

3. EUROPEAN MASTER OF CLASSICAL CULTURES

Υπεύθυνοι: καθ. Σελήνη Ψωμά, αν. καθ. Σοφία Ανεζίρη, αν. καθ. Στυλιανός Κατάκης, επίκ. καθ. Νικόλας Δημάκης

Το European Master in Classical Cultures -(EMCC)- είναι ένα διεθνές ευρωπαϊκό πρόγραμμα με αντικείμενο τις κλασικές σπουδές, στο οποίο συμμετέχουν 15 πανεπιστήμια από δέκα ευρωπαϊκές χώρες (πίνακας των πανεπιστημίων παρακάτω).

Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος προβλέπεται η δυνατότητα για τους συμμετέχοντες σπουδαστές να φοιτήσουν κατ' ελάχιστο σε δύο από τα συνεργαζόμενα πανεπιστημιακά ιδρύματα και επιπλέον -αν το επιθυμούν- να συντάξουν τη διπλωματική τους εργασία υπό την εποπτεία καθηγητών δύο διαφορετικών πανεπιστημίων. Στους φοιτητές που επιλέγονται να φοιτήσουν στο «European Master in Classical Cultures» απονέμεται μετά το πέρας των σπουδών τους Διπλό ή Πολλαπλό Δίπλωμα. Βασική αρχή απετέλεσε εξ αρχής να γίνουν σεβαστές οι ιδιαιτερότητες των ήδη ισχυόντων κανονισμών και όρων λειτουργίας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων των συμμετεχόντων Πανεπιστημίων.

Περισσότερες πληροφορίες για τη διάρθρωση των σπουδών, τις προϋποθέσεις εισαγωγής και τις αιτήσεις στο www.eu-classical-cultures.eu ή στους πανεπιστημιακούς συντονιστές.

Συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια

1. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών / Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας
2. Westfälische Wilhelms Universität Münster / Seminar für Alte Geschichte / Institut für Epigraphik
3. Leopold-Franzens-Universität Innsbruck/ Institut für Alte Geschichte und Altorientalistik
4. Istanbul Üniversitesi / Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü (Τμήμα Ιστορίας)
5. Università degli Studi di Perugia / Dipartimento di Scienze Storiche
6. Uniwersytet im. Adam Mickiewicza, Poznan / Historisches Institut
7. Universität Hamburg / Historisches Seminar – Arbeitsbereich Alte Geschichte
8. Universität Freiburg / Archäologisches Seminar
9. Università degli Studi di Roma Tre / Dipartimento di studi sul mondo antico
10. Πανεπιστήμιο Κύπρου / Τμήμα Κλασικών Σπουδών και Φιλοσοφίας
11. Université Toulouse Le Mirail / Département d'histoire ancienne
12. Deutsches Archäologisches Institut (DAI) Rom (Prof. Dr. Fr. Flers- Prof. Dr. Ort. Dally)
13. Universidad de Valladolid
14. Università degli studi di Palermo
15. Universidad de Salamanca

**NATIONAL AND KAPODISTRIAN
UNIVERSITY OF ATHENS
DEPARTMENT OF HISTORY AND ARCHAEOLOGY**

**STUDY GUIDE
OF THE POSTGRADUATE STUDIES PROGRAMME
“ARCHAEOLOGY AND HISTORY OF THE ANCIENT WORLD:
FROM THE EARLY PREHISTORY TO LATE ANTIQUITY”
SEMINARS FOR THE ACADEMIC YEAR 2023-2024**

ATHENS 2023

Editing of the Guide Study

St. Katakis – Chr. Koukou

Information / Contact

Secretary of the Department of History and Archaeology

Tel. 210 7277319, 210 7277887

Of. 404

E-mail: PMS-Hist-Arch@arch.uoa.gr

Address: Panepistimioupolis Zografou

School of Philosophy

GR - 15784 ATHENS

CONTENTS

1. SEMINARS FOR THE ACADEMIC YEAR 2023-2024

Summary table 4

2. SEMINARS FOR THE ACADEMIC YEAR 2023-2024

Analytical description

2a. PREHISTORIC ARCHAEOLOGY SEMINARS 6

2b. CLASSICAL ARCHAEOLOGY SEMINARS 11

2c. ANCIENT HISTORY SEMINARS 17

3. EUROPEAN MASTER OF CLASSICAL CULTURES 20

**1. SEMINARS BY SPECIALISATION
FOR THE ACADEMIC YEAR 2023-2024**

SUMMARY TABLE

1a. PREHISTORIC ARCHAEOLOGY

WINTER SEMESTER	
ΠΠ27	Sir Arthur Evans and his “Minoan civilization” under the probe of modern critical thought <i>L. Platon</i>
ΠΠ44	Aegean epigraphy and administration: introduction, analysis and methodology with an emphasis on Linear B documents <i>Vassilis Petrakis</i>

SPRING SEMESTER	
ΠΠ19	Prehistoric Aegean: A geoarchaeological and bioarchaeological approach <i>L. Karali (prof. em. NKUA) – G. Ferentinos (prof. em. Univ. of Patras)</i>
ΠΠ16	The philosophical background of archaeological interpretation <i>G. Vavouranakis</i>
ΠΠ22	Mortuary archaeology of the Early Aegean <i>Y. Papadatos</i>

1b. CLASSICAL ARCHAEOLOGY

WINTER SEMESTER	
KA29	The monumental architecture of the Agora of Athens <i>Ch. Kanellopoulos</i>

KA19	Greek archaeology (with an emphasis on sculpture) during the heyday of the Roman Empire <i>St. Katakis</i>
KA28	Pottery in the archaeological record: The life cycle of ancient Greek vases <i>E. Kefalidou</i>

SPRING SEMESTER	
KA20	Hellenistic Alexandria: Topography, archaeology and art <i>D. Plantzos – N. Dimakis</i>
KA18	Burial practices and landscape in the Aegean and Eastern Mediterranean in the Early Iron Age <i>V. Antoniadis (HNRF)</i>

1c. ANCIENT HISTORY

WINTER SEMESTER	
API23	Name giving, onomastics and prosopography as sources of Ancient Greek History <i>S. Psoma</i>
API25	The Cyclades in Antiquity (from the Archaic to the Roman period) <i>S. Aneziri – S. Zoumbaki (HNRF) – Ch. Konstantakopoulou (HNRF)</i>

EAPINO ΕΞΑΜΗΝΟ - SPRING SEMESTER	
API24	Institutions, Politics and Society in the Greek cities under Roman Rule <i>N. Giannakopoulos</i>

2. ANALYTICAL DESCRIPTION OF THE SEMINARS FOR THE ACADEMIC YEAR 2023-2024

2a. PREHISTORIC ARCHAEOLOGY SEMINARS

Lefteris Platon

Winter Semester

Subject: Sir Arthur Evans and his “Minoan civilization” under the probe of modern critical thought

Summary: The aim of the seminar is to restudy some of the ideas and interpretations for the Minoan civilization given by Sir Arthur Evans, in the light of modern archaeological discoveries and theories. Among others, the question of dating the various periods of the Cretan Proto-history, the problem of the Mycenaean presence in Crete, the matter of the so-called “*pax minoica*” and that of the Minoan dominance on the Aegean and the East Mediterranean –which scholars have called as “Minoan thalassocracy”- will be discussed.

Selected bibliography

- Αλεξίου, Στ. 1980. “Προανακτορικές ακροπόλεις της Κρήτης.” In *Πεπραγμένα Δ΄ Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου* (1976), Α1. 9-22. Αθήνα.
- Bintliff, J. L. 1983. “Structuralism and Myth in Minoan Studies”. *Antiquity* 58:33-8.
- Driessen, J, I. Schoep and R. Laffineur, eds. 2002. *Monuments of Minos. Rethinking the Minoan Palaces*, Aegaeum 23, Liège.
- Evans, A. 1921-1935. *The Palace of Minos at Knossos*, I-IV. London.
- Klynne, A. 1998. “Reconstruction of Knossos: artist’s impressions, archaeological evidence and wishful thinking.” *JMA* 11:206-29.
- MacGillivray, J. A. 20002. *Μινώταυρος (Minotaur: transl. by Okeanis Edition)*. Αθήνα.
- Marinatos, N. 2015. *Sir Arthur Evans and Minoan Crete. Creating the Vision of Knossos*. London.
- Momigliano, N. 1996. “Evans, Mackenzie and the History of the Palace at Knossos.” *JHS* 116:166-9.
- Starr, C. G. 1984. “Minoan Flower Lovers”. Στο *Minoan Thalassocracy: Myth or Reality?*, edited by R. Hägg and N. Marinatos, 9-12. Stockholm.
- Ζώης, Α. 1996. *Κνωσός-Το εκστατικό όραμα*. Ηράκλειο.

Vassilis Petrakis

Winter Semester

Subject: Aegean epigraphy and administration: introduction, analysis and methodology with an emphasis on Linear B documents

Summary: This seminar aims at the acquisition of a certain familiarity with the basic elements of Aegean epigraphy: the history and development of various writing systems, the palaeography, and the analysis and interpretation of the textual record in the Bronze Age Aegean, as well as the reconstruction of the administrative systems which such documents mostly served. Following a broad survey of Cretan writing, the main emphasis will be placed on documents in the so-called Linear B script used to render a Greek dialect between the 14th and 12th centuries BCE and used to serve the book-keeping needs of the palatial bureaucracies in central and southern Greek Mainland and Crete. The presentation of the basic interpretative and methodological principles will focus both on specific topics as well as in the presentation and discussion of specific documents. Participants will be practiced in the basic *modus operandi* of Mycenaean epigraphy and in ways in which textual evidence can be embedded in archaeological discussion. e-class: ARCH926

Selected bibliography

- Bennet, J. 2008. "PalaceTM: speculations on palatial production in Mycenaean Greece with (some) reference to glass." In *Vitreous Materials in the Late Bronze Age Aegean*, edited by C.M. Jackson and E.C. Wager. Sheffield Studies in Aegean Archaeology, 151-72. Oxford.
- Duhoux, Y. and A. Morpurgo-Davies, eds. 2008-2014. *A Companion to Linear B: Mycenaean Greek Texts and their World*, 1-3. Louvain-La-Neuve / Walpole MA (specific chapter focus: R. Palmer, J.T. Killen and Y. Duhoux [vol. 1], Y. Duhoux, St. Hiller, T.G. Palaima [vol. 2], J.L. Melena, J. Bennet [vol. 3]).
- Killen, J.T. 2012. "The two provinces of Pylos revisited." In *Actas del Simposio Internacional: 55 Años de Micenología (1952-2007)*, Bellaterra, 12-13 de abril de 2007, edited by C. Varias. Faventia Supplementa 1, 155-81. Bellaterra.
- Palaima, T.G. and J.C. Wright. 1985. "Ins and outs of the Archives Rooms at Pylos: form and function in a Mycenaean palace." *AJA* 89,2:251-62.
- Palaima, T.G. 1995. "The nature of the Mycenaean *wanax*: non-Indo-European origins and priestly functions." In *The Role of the Ruler in the Prehistoric Aegean. Proceedings of a Panel Discussion presented at the Annual Meeting of the Archaeological Institute of America, New Orleans, Louisiana, 28 December 1992, with Additions*, edited by P. Rehak. *Aegaeum* 11, 119-42. Liège / Austin.
- Palmer, L.R. 1963. *The Interpretation of Mycenaean Greek Texts*, Oxford.

- Petrakis, V. 2017a. “Reconstructing the matrix of the ‘Mycenaean’ literate administrations.” In *Understanding Relations Between Scripts: The Aegean Writing Systems*, edited by P.M. Steele, 69-92. Oxford / Philadelphia.
- Petrakis, V. 2017b. “Figures of speech? Observations on the non-phonographic component in the Linear B writing system.” In *Aegean Scripts: Proceedings of the 14th International Colloquium on Mycenaean Studies, Copenhagen, 2-5 September 2015*, τ. 1, edited by M.-L. Nosch and H. Landenius Enegren. *Incunabula Graeca* 105,1, 127-67. Roma.
- Ventris, M.G.F. and J. Chadwick, 1956¹, 1973². *Documents in Mycenaean Greek*, Cambridge.
- Voutsaki, S. and J.T. Killen, eds. 2001. *Economy and Politics in the Mycenaean Palace States. Proceedings of a Conference Held on 1-3 July 1999 in the Faculty of Classics*. Proceedings of the Cambridge Philological Society Supplement 33. Cambridge.

Giorgos Vavouranakis

Spring Semester

Subject: The philosophical background of archaeological interpretation

Summary: The seminar aims to examine several ideas of modern and contemporary philosophy that have influenced archaeological thought, since they refer to the relation of people to material culture. Students select representatives of philosophy or the wider defined social theory (e.g. Marx, Godelier, Heidegger, Giddens, Bourdieu, Foucault, De Landa etc.), they discuss their ideas themselves and they find suitable archaeological examples in order to understand the prehistoric Aegean through them. Every week, one student is placed in charge of the group and chairs the discussion. The main concepts discussed include the commodity, the notion of the discourse, human perception, practice, structuration and assemblage theory. Assessment is based on short written essays and on a main oral presentation and written essay (e-class: ARCH 326).

Selected bibliography

- Hitchcock, L. 2008. *Theory for Classics: A Student's Guide*, London - New York.
- Bourdieu, P. 1977. *Outline of a theory of practice* (transl. R. Nice). Cambridge.
- DeLanda M. 2016. *Assemblage theory*, Edinburgh.
- DeLanda, M. 2022. *Materialist phenomenology. A philosophy of perception*. London.
- Foucault M. 1991. *Η τάξη του λόγου: εναρκτήριο μάθημα στο College de France-1970* (transl. X. Χρηστίδης, Μ. Μαϊδάτσης). Αθήνα.
- Giddens A. 1984. *The constitution of society: outline of the theory of structuration*. Cambridge.

- Godelier, M. 2003. *Το αίνιγμα του δώρου* (transl. Α. Αγγελίδου). Αθήνα.
- Heidegger M. 2008. *Κτίζειν, κατοικείν, σκέπτεσθαι* (transl. Γ. Ξηροπαϊδης). Αθήνα.
- Ingold, T. 2016. *Η αντίληψη του περιβάλλοντος. Δοκίμια για τη διαβίωση, την κατοίκηση και τις δεξιότητες* (transl. Α. Βρεττού). Αθήνα.
- Marx K. 1978. *Κριτική της πολιτικής οικονομίας* (transl. Φ. Φωτίου). Αθήνα.

Lilian Karali (prof. em. NKUA) – **Giorgos Ferentinos** (prof. em. of Geology, Univ. of Patras)

Spring Semester

Subject: Prehistoric Aegean: A geoarchaeological and bioarchaeological approach

Summary: Studying environmental changes in the past can enlighten us about the present and the future. For the archaeologist the knowledge of the basic geological and ecological factors that influenced the life and the actions of the human being and the living organisms is imperative. Methods of detection of the paleoenvironment in prehistory will be presented in the seminar. The major environmental and geological changes and their consequences on human movements in prehistory had a severe impact on the transportation and exchange of goods and ideas as well as in the growth or abandonment of settlements during the prehistoric periods. Methods for studying living organisms from their bioarchaeological residues and their contribution to archaeological research will also be presented.

Selected bibliography

- Allen, K.M.S., S.W. Green and E.B.W. Zubrow. 1990. *Interpreting space: GIS and archaeology*. London
- Bocquet, A. 1984. *Archéologie des lacs et des rivières*. Annecy: Musée d' Annecy
- Brown, A.G. 1997. *Alluvial geoarchaeology*. Cambridge
- Chambers, F.M. 1993. *Climate change and human impact on the landscape*. London
- Courty, M.A., P. Goldberg και R. Macphail. 1989. *Soils and micromorphology in archaeology, Cambridge Manuals in Archaeology*. Cambridge
- Higgins, M.D. and R. Higgins. 1996. *A geological companion to Greece and the Aegean*. New York / London
- Καραλή, Λ. 2005. *Περιβαλλοντική Αρχαιολογία*. Αθήνα
- Καραλή, Λ. and Γ. Φερεντίνος, eds. 2015. *Τετράδια Γεωαραιολογίας*. Αθήνα
- Kraft J.C. et al. 1977. "Palaeogeographic reconstructions of coastal Aegean archaeological sites". *Science* 195: 941-7.
- Raikes R.L. 1984. *Water, weather and prehistory*, 2nd edition. N. Jersey

Yiannis Papadatos

Spring Semester

Subject: Mortuary archaeology of the Early Aegean

Summary: The course deals with the archaeological record from the cemeteries of the Early and Middle Bronze Age Aegean: tomb architecture, spatial organization of cemeteries, mortuary practices, burial offerings, funerary rituals and ritual equipment. We critically examine theoretical schemes and methods of approach that have been implemented for the interpretation of the relevant evidence. We also discuss the potential and limitations in the use of mortuary data to reconstruct mortuary beliefs, demography and social organization of the Aegean communities in the 3rd and early 2nd millennium B.C.

Selected Bibliography

- Bloch, M. and J. Perry. 1982. *Death and the regeneration of life*. Cambridge. Especially p. 1-45.
- Branigan, K. 1993. *Dancing with Death: Life and Death in Southern Crete, c. 3000-2000 BC*. Amsterdam.
- Branigan, K., ed. 1998. *Cemetery and Society in the Bronze Age*. Sheffield.
- Cavanagh, W. and C. Mee. 1998. *A Private Place: Death in Prehistoric Greece*, SIMA 125. Jonsered.
- Chapman, R. and K. Randsborg. 1981. "Approaches to the archaeology of death." In *The archaeology of death*, edited by R. Chapman, R. Kinnes and K. Randsborg, 71-81. Cambridge.
- Doumas, C. 1977. *Early Bronze Age burial habits in the Cyclades*, SIMA 48. Göteborg.
- Laffineur, R., ed. 1987. *Thanatos: Les coutumes funéraires en Égée à l'Age du Bronze, Aegaeum 1*. Liège.
- Metcalf, P. and R. Huntington. 1991. *Celebrations of Death: the anthropology of mortuary ritual*. Cambridge.
- Morris, I. 1997. *Ταφικά τελετουργικά έθιμα και κοινωνική δομή στην Κλασική Αρχαιότητα*. Μτφρ. Κάτια Μαντέλη. Ηράκλειο. Especially p. 1-39 and 253-67.
- Parker Pearson, M. 1999. *The Archaeology of Death and Burial*.
- Weiberg, E. 2007. *Thinking the Bronze Age: Life and Death in Early Helladic Greece*. Boreas, Uppsala Studies in Ancient Mediterranean and Near Eastern Civilizations 29. Uppsala. Especially p. 187-388.

2b. CLASSICAL ARCHAEOLOGY SEMINARS

Chrysanthos Kanellopoulos

Winter Semester

Subject: The monumental architecture in the Agora of Athens.

Summary: The seminar explores the evolution of the landscape and the monumental architecture in the Agora of Athens. The constructions are examined in chronological order, in groups (e.g. stoas, fountains), and in the manner these are connected. Emphasis is given in space organization, manifestations and phenomena, introduction of trends, and in the unification of the Roman period.

Selected bibliography

- Dinsmoor, W.B. 1982. "Anchoring Two Floating Temples." *Hesperia* 51:410-52.
- Knell, H. 1995. „Überlegungen zur öffentlichen Architektur des IV. Jahrhunderts in Athen.“ In *Die athenische Demokratie im 4. Jahrhundert v. Chr.: Vollendung oder Verfall einer Verfassungsform? Akten eines Symposiums 3.-7. August 1992, Bellagio*, edited by H. W. Eder, 475-514. Stuttgart.
- Κορρές, Μ. 1992-1998. "Από τον Σταυρό στην Αρχαία Αγορά." *HOPOΣ* 10-12: 83-104.
- Meritt, L.C. 1982. "Some Ionic Architectural Fragments from the Athenian Agora." In *Studies in Athenian Architecture, Sculpture and Topography presented to Homer A. Thompson*, 82-92. *Hesperia* Supplement 20. Princeton.
- Meritt, L.C. 1996. "Athenian Ionic Capitals from the Athenian Agora." *Hesperia* 65: 121-74.
- Shear, L. 1997. "The Athenian Agora: Excavations 1989-93." *Hesperia* 66: 495-548.
- Stewart, A. 2017. "Hellenistic Sculpture from the Athenian Agora, Part 4: The East Pediment and Akroteria of the Temple of Apollo Patroos." *Hesperia* 86:273-323.
- Thompson, H.A. 1937. "Buildings on the West Side of the Agora." *Hesperia* 6:1-226.
- Thompson, H.A. 1950. "The Odeion in the Athenian Agora." *Hesperia* 19:31-141.
- Tsatsaroni, L. forthcoming. "The Middle Stoa between the Aiakeion and the Stoa of Zeus in Athens." In *Τιμητικός τόμος στον Π. Βαλαβάνη*, edited by Ν. Δημάκης and Ε. Δημακοπούλου.

Eurydice Kefalidou

Winter Semester

Subject: Pottery in the Archaeological Record: The life cycle of ancient Greek vases

Summary: The seminar focuses mainly on two central themes within this potentially huge subject: 1) the societal and economic aspect: the production of – and trade in – pottery as a source for understanding the ancient technology and economy, and 2) the ideological and iconographical aspect: vase paintings and other iconographical evidence as a source for understanding the life and thoughts of the ancient Greeks. We will seek to further our knowledge of both themes and if possible, to develop new approaches by combining existing expertise with fresh ideas, some of which may come through Ethnoarchaeological research. The seminar includes museum visits and handling sessions. E-class: ARCH872

Selected bibliography

- Allison, P. ed. 1999. *The Archaeology of Household Activities*. London – New York.
- Arthur, J.W. 2003. “Ethnoarchaeology, Pottery, and Technology: Bridging Ethnographic and Archaeological Approaches.” *Reviews in Anthropology* 32: 359-78.
- Atalay, S. 2012. *Community-Based Archaeology: Research with, by, and for Indigenous and Local Communities*. Berkeley - Los Angeles-London.
- Driessen, J. ed. 2013. *Destruction: Archaeological, Philological and Historical Perspectives*, Louvain.
- Hurcombe, L. 2007. *Archaeological Artefacts as Material Culture*. Abingdon – New York.
- Jones, R. ed. 2012. *Manure Matters: Historical, Archaeological and Ethnographic Perspectives*. Abingdon – New York.
- Kopytoff I. 2001. “The cultural biography of things: commoditization as process.” In *The Social Life of Things*, edited by A. Appadurai, 64-91. Cambridge.
- Lawall, M. and J. Lund, eds. 2011. *Pottery in the Archaeological Record: Greece and Beyond*. Aarhus.
- Lawall, M.L. 2000. «Graffiti, Wine Selling, and the Reuse of Amphoras in the Athenian Agora, ca. 430 to 400 B.C.» *Hesperia* 69:3-9.
- Peña, J.T. 2007. *Roman Pottery in the Archaeological Record*. Cambridge.
- Pfisterer-Haas, S. 1998. *Wenn der Topf aber nun ein Loch hat ... Restaurierung griechischer Keramik in Antike und Neuzeit* (Sonderausstellung im Antikemuseum der Universität Leipzig, 5-8-1998). Leipzig.
- Schiffer M.B. 2014. *Behavioral Archaeology: Principles and Practice*, Abingdon-New York, edited by J.M. Skibo, W. Michael, M. Graves and T. Stark. 2007. *Archaeological Anthropology: Perspectives on Method and Theory*. Tuscon.

- Skibo, J.M. and M.B. Schiffer, 2008. *People and Things: A Behavioral Approach to Material Culture*. New York.
- Sosna, D. and L. Brunclíková, eds. 2016. *Archaeologies of Waste: Encounters with the Unwanted*. Oxford.

Stylianos Katakis

Winter Semester

Subject: Greek archaeology (with an emphasis on sculpture) during the heyday of the Roman Empire

Summary: The seminar aims to examine the archaeological evidence from the Greek area from Trajan to the Severan dynasty, the period of the heyday of the Roman Empire. We will focus on sculpture, where production is particularly flourishing, without excluding other art forms. The general economic development led to a building boom and consequently an increase in the sculptures that will adorn them, as well as honorary statues and funerary monuments. What were the effects on the sculptural forms in Greece and the rest of the empire?

Selected bibliography

- Βλίζος, Σ. ed. 2008. *Η Αθήνα κατά τη Ρωμαϊκή εποχή. Πρόσφατες ανακαλύψεις, νέες έρευνες*, Μουσείο Μπενάκη, 4^ο Παράρτημα. Αθήνα.
- Bol, P.C. ed. 2010. *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst IV. Plastik der römischen Kaiserzeit bis zum Tode Kaiser Hadrians*. Mainz.
- Bol, P.C. ed. 2019. *Die Geschichte der antiken Bildhauerkunst V. Plastik der römischen Kaiserzeit vom Regierungsantritt des Antoninus Pius bis zum Ende der Antike*. Mainz.
- Δαμάσκος, Δ., Π. Καραναστάση and Θ. Στεφανίδου-Τιβερίου, eds. 2022. *Πλαστική στη Ρωμαϊκή Ελλάδα: νέα ευρήματα και νέες έρευνες*. Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο, Αθήνα, 12-14 Δεκεμβρίου 2019. Θεσσαλονίκη.
- Di Napoli, V., F. Camia, V. Evangelidis, D. Grigoropoulos, D. Rogers and S. Vlizos, eds. 2018. *What's New in Roman Greece? Recent Work on the Greek Mainland and the Islands in the Roman Period*, Proceedings of a Conference held in Athens, 8-10 October 2015. Μελετήματα 80. Athens.
- Καραναστάση Π., Στεφανίδου-Τιβερίου, Θ., and Δ. Δαμάσκος, eds. 2018. *Γλυπτική και κοινωνία στη ρωμαϊκή Ελλάδα: καλλιτεχνικά προϊόντα, κοινωνικές προβολές*. Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο, Ρέθυμνο, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014. Θεσσαλονίκη.
- Kouremenos, A., ed. 2022. *The Province of Achaëa in the 2nd Century CE*. London – New York.

- Rizakis, A.D. and Cl. E. Lepenioti, eds. 2010. *Roman Peloponnese III. Society, Economy and Culture under the Roman Empire: Continuity and Innovation*. Μελετήματα 63. Athens.
- Στεφανίδου-Τιβεριού, Θ., Π. Καραναστάση and Δ. Δαμάσκος, eds. 2012. *Κλασική παράδοση και νεωτερικά στοιχεία στην πλαστική της ρωμαϊκής Ελλάδας*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Θεσσαλονίκης, 7-9 Μαΐου 2009. Θεσσαλονίκη.
- Βουτυράς Ε., Ε. Παπαγιάννη and Ν. Καζακίδη, eds. 2017. *Bonae gratiae. Μελέτες ρωμαϊκής γλυπτικής προς τιμήν της καθηγήτριας Θεοδοσίας Στεφανίδου-Τιβεριού*. Θεσσαλονίκη.

Vyron Antoniadis (Senior researcher, Hellenic National Research Foundation)

Spring semester

Subject: Burial practices and landscape in the Aegean and Eastern Mediterranean in the Early Iron Age

Summary: The seminar examines the relationship between the landscape and funerary practices in the Early Iron Age Aegean, mainly in Crete, Cyprus, and Phoenicia. The aim of this course is the study of the topography, typology, and architecture of funerary monuments in conjunction with the social and economic changes that occurred in the first centuries of the Early Iron Age. Human and animal bones, as well as artefacts, are examined through different ancient and modern interpretations as part of a funerary assemblage.

Selected bibliography

- Antoniadis, V. 2017. *Knossos and the Near East: A contextual approach to imports and imitations in Early Iron Age tombs*. Oxford.
- Aubert Semmler, M.E., F.J. Núñez, and L. Trellisó, eds. 2014. *The Phoenician cemetery of Tyre-Al Bass. II, Archaeological seasons 2002-2005*. Beirut.
- Dimakis, N. and T.M. Dijkstra, επιμ. 2020. *Mortuary variability and social diversity in ancient Greece: Studies on ancient Greek death and burial*. Oxford.
- Dimitriadou, E.M. 2019. *Early Athens: Settlements and cemeteries in the Submycenaean, Geometric, and Archaic periods*. Los Angeles.
- Keswani, P.S. 2012. "Mortuary practices and burial cults in Cyprus from the Bronze Age through the Early Iron Age." In *Parallel Lives: Ancient island societies in Crete and Cyprus. Papers arising from the Conference in Nicosia organised by the British School at Athens, the University of Crete and the University of Cyprus, in November-December 2006*, edited by G. Cadogan, M. Iacovou, K. Kopaka and J. Whitley [BSA Studies 20], 313-30. London.

- Lemos, I.S. and A. Kotsonas, eds. 2020. *A Companion to the archaeology of early Greece and the Mediterranean*. Chichester.
- Mazarakis Ainian, A., ed. 2011. *The "Dark Ages" revisited: Acts of an international symposium in memory of William D.E. Coulson, University of Thessaly, Volos, 14-17 June 2007*, Βόλος.
- Morris, I. 1987. *Burial and ancient society: The rise of the Greek city-state*. Cambridge - New York.
- Papadopoulos, J.K. and E. Lord Smithson, 2017. *The Athenian Agora. The Early Iron Age: The cemeteries* [The Athenian Agora 36]. Princeton.
- Whitley, J. 2002. "Objects with attitude: Biographical facts and fallacies in the study of Late Bronze Age and Early Iron Age warrior graves." *CAJ* 12:217-32.

Dimitris Plantzos - Nikolaos Dimakis

Spring semester

Subject: Hellenistic Alexandria: topography, archaeology and art

Summary: The seminar examines the topography, archaeology, and art of Alexandria from its foundation to the Imperial Period. The main monuments of Ptolemaic Alexandria are examined through the available archaeological and philological evidence, with special emphasis on the extensive *necropoleis*. The artistic production of Hellenistic Alexandria and the possible existence of an "Alexandrian school" in Greek art are also studied, and in particular in architecture, monumental painting, sculpture, pottery, and minor arts.

Ενδεικτική βιβλιογραφία – Selected bibliography

- Abdo, A. 2022. *Alexandria Antiqua. A Topographical Catalogue and Reconstruction*. Oxford.
- Fischer-Bovet, Chr. 2018. "Official identity and ethnicity: Comparing Ptolemaic and Early Roman Egypt." *Journal of Egyptian History* 11:208-42.
- Guimier-Sorbets, A.-M. 2021. *The Mosaics of Alexandria. Pavements of Greek and Roman Egypt*. Cairo.
- Hamma, K., ed. 1996. *Alexandria and Alexandrianism. Papers Delivered at a Symposium Organized by the J. Paul Getty Museum and the Getty Centre for the History of Art and the Humanities, April 22- 25, 1993*. Los Angeles.
- Harris, W.V. and G. Ruffini, eds. 2004, *Ancient Alexandria between Egypt and Greece*. Leiden - Boston.
- McCoskey, D.E. 2002. "Race before 'whiteness': Studying identity in Ptolemaic Egypt." *Critical Sociology* 28(1-2):13-39.

- McKenzie, J. 2007. *The Architecture of Alexandria and Egypt, 300 B.C. - A.D. 700* [The Yale University Press Pelican History of Art Series]. New Haven.
- Πλάντζος, Δ. 2018. *Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο*. Αθήνα.
- Plantzos, D. 1999. *Hellenistic Engraved Gems*. Oxford.
- Riggs, Chr. 2002, “Facing the Dead: Recent research on the funerary art of Ptolemaic and Roman Egypt”, *AJA* 106,1:85-101.
- Savvopoulos, K. 2019. “Popular divine imagery in Hellenistic and Roman Alexandria. The terracotta figurines collection of the Patriarchal Sacristy in Alexandria.” *BSA* 114:317-68.
- Venit, M.S. 2002. *Monumental Tombs of Ancient Alexandria. The Theater of the Dead*. Cambridge.

2c. ANCIENT HISTORY SEMINARS

Selene Psoma

Winter Semester

Subject: Name giving, Onomastics and Prosopography as Sources of Ancient Greek History.

Summary: The seminar will focus on two topics: (a) name giving, changes of name as well as origins and history of names, and (b) prosopography. Name giving is in some cases linked to major historical events. It may also reveal political or other sympathies. It is also the case of changes of name. Prosopography, the study of the biographical data of a well-defined group of individuals, is an increasingly significant approach within historical studies.

Selected bibliography

- Catling, R.W.V., F. Marchand, and M. Sasanow, eds. 2010. *Onomatologos: Studies in Greek Personal Names presented to Elaine Matthews*. Oxford.
- Hornblower, S. and E. Matthews, eds. 2000. *Greek Personal Names. Their Value as Evidence*. Proceedings of the British Academy 104. London.
- Knoepfler, D. 2007. "Was there an Anthroponymy of Euboian Origin in the Chalkido-Eretrian Colonies of the West and Thrace?" In *Old and New Worlds in Greek Onomastics*, edited by E. Matthews, 87-119. Proceedings of the British Academy 148. London.
- Masson, O. 1990-2000. *Onomastica Graeca Selecta*, 3 vol., Paris – Genève.
- Parissaki, M.-G. 2007. *Prosopography and Onomasticon of Aegean Thrace*, Μελετήματα 49, Athens 2007.
- Paschidis, P. *Between City and King: Prosopographical Studies on the Intermederies Between the Cities of the Greek Mainland and the Aegean and the Royal Courts in the Hellenistic Period (322-190 BC)*, Meletemata 59. Athens.
- Psoma, S. E. 2022. *Corcyra. A City at the edge of two Greek Worlds*, Meletemata 83. Athens.
- Tataki, A.B. 1988. *Ancient Beroea. Prosopography and Society*, Meletemata 8. Athens 1988.
- Zoumbaki, S. 2005. *Prosopographie der Eleer: bis zum 1. Jh. v. Chr.*, Meletemata 40. Athens.

Sophia Zoumpaki (Research director, Hellenic National Research Foundation) -
Christy Constantakopoulou (Associate Researcher, HNRF) - **Sophia Aneziri**

Winter Semester

Subject: The Cyclades in Antiquity (from the Archaic to the Roman period)

Summary: The seminar will explore the society, networks, politics and economy in the Cyclades from the Archaic to the Roman period, i.e. from the 8th century BC to the 3rd century AD. Emphasis will be placed on communication, institutions, organization and religious life of the Cycladic societies. The topics will be approached through the relevant literary, epigraphic and archaeological evidence.

Selected bibliography

- Chankowski, V. 2008. *Athènes et Délos à l'époque classique. Recherches sur l'administration du sanctuaire d'Apollon délien*. Athènes.
- Chankowski, V. 2019. *Parasites de dieu, Comptables, financiers et commerçants dans la Délos hellénistique*. Athènes.
[open access at <https://books.openedition.org/efa/5594?lang=en>].
- Constantakopoulou, Chr. 2007. *The dance of the islands: insularity, networks, the Athenian empire and the Aegean world*. Oxford.
- Constantakopoulou, Chr. 2017. *Aegean Interactions. Delos and its networks in the third century*. Oxford.
- Κουράγιος, Γ. 2015. *Πάρος, Αντίπαρος, Δεσποτικό*. Πάρος.
- Le Quéré, E. 2015. *Les Cyclades sous l'Empire romain: histoire d'une renaissance*. Rennes.
- Nigdelis, P.M. 1990. *Πολίτευμα και κοινωνία των πόλεων των Κυκλάδων κατά την ελληνιστική και αυτοκρατορική εποχή*, Thessalonike.
- Reger, G. 1994. *Regionalism and Change in the Economy of Independent Delos*. Berkeley.
- Shiple, Gr. 2011. *Pseudo-Skylax' Periplus: the circumnavigation of the inhabited world. Text, translation, and commentary*. Bristol.
- Stavrianopoulou, E. 2006. "Gruppenbild mit Dame". *Untersuchungen zur rechtlichen und sozialen Stellung der Frau auf den Kykladen im Hellenismus und in der römischen Kaiserzeit*. Stuttgart.

NIKOS GIANNAKOPOULOS

Spring Semester

Subject: Institutions, Politics and Society in the Greek cities under Roman Rule

Summary: The seminar focuses on various aspects of the civic life in the Greek cities under Roman rule. Based on the study of primary historical sources (mainly epigraphic, but literary and legal as well), students will be called to examine a variety of issues, such as the phenomenon of euergetism and the award of honours, the role of civic institutions, the latter's interaction with the provincial administration and the Roman emperor, the award of Roman citizenship etc. The precise themes of each session will be co-defined by the participant's interests.

Selected Bibliography

- Alföldy, G 1992. *Ιστορία της Ρωμαϊκής κοινωνίας* (μτφρ: Αγγ. Χανιώτης). Αθήνα.
- Dmitriev, S. 2005. *City government in Hellenistic and Roman Asia Minor*. New York.
- Fernoux, H. 2011. *Le Demos et la Cité. Communautés et assemblées populaires en Asie Mineure à l'époque impériale*. Rennes.
- Garnsey, P. and R. Saller, 1995. *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οικονομία, κοινωνία, πολιτισμός*. Ηράκλειο.
- Jones, A.H.M. 1940. *The Greek City from Alexander to Justinian*. Oxford.
- Magie, D. 1950. *Roman Rule in Asia Minor*. Princeton.
- Lintott, A. 1993. *Imperium Romanum. Politics and Administration*. London.
- Quaß, F. 1993. *Die Honoratiorenschicht in den Städten des griechischen Ostens*. Stuttgart.
- van Nijf, O. and A. Heller, eds. 2017. *The Politics of Honour in the Greek Cities of the Roman Empire*. Leiden.
- Zuiderhoek, A. 2009. *The Politics of Munificence in the Roman Empire. Citizens, Elites and Benefactors in Asia Minor*. Cambridge.

3. EUROPEAN MASTER CLASSICAL CULTURES

Departmental Coordinators: prof. Selene Psoma, assoc. prof. Sophia Aneziri, assoc. prof. Stylianos Katakis, assist. prof. Nikolas Dimakis

The **European Master of Classical Cultures (EMCC)** is a European postgraduate programme, uniting fifteen European universities of ten European countries in the common plan to create a coordinated course of Master's studies in the field of the Classics (Ancient History, Classical Philology, Classical Archaeology and adjacent disciplines). Students admitted to the programme «European Master in Classical Cultures», must follow the legal provisions of the host university. They will complete all course requirements and the regulations about these courses at no fewer than two and no more than three universities. They must also acquire a minimum of 30 ETCS points at each of the two partner universities of different national languages. Students who have validated 120 ECTS credits according to existing regulations will receive a double or a multiple degree and a diploma supplement.

For more information visit www.eu-classical-cultures.eu or consult the departmental coordinators.

Collaborated Universities

1. National and Kapodistrian University of Athens / Department of History and Archaeology
2. Westfälische Wilhelms Universität Münster / Seminar für Alte Geschichte / Institut für Epigraphik
3. Leopold-Franzens-Universität Innsbruck/ Institut für Alte Geschichte und Altorientalistik
4. Istanbul Üniversitesi / Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü (Department of History)
5. Università degli Studi di Perugia / Dipartimento di Scienze Storiche
6. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznan / Historisches Institut
7. Universität Hamburg / Historisches Seminar – Arbeitsbereich Alte Geschichte
8. Universität Freiburg / Archäologisches Seminar
9. Università degli Studi di Roma Tre / Dipartimento di studi sul mondo antico
10. University of Cyprus / Department of Classics and Philosophy
11. Université Toulouse Le Mirail / Département d'histoire ancienne
12. Deutsches Archäologisches Institut (DAI) Rom (Prof. Dr. Fr. Flers- Prof. Dr. Ort. Dally)
13. Universidad de Valladolid
14. Università degli studi di Palermo
15. Universidad de Salamanca

**ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**«ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ:
ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΩΤΑΤΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ
ΕΩΣ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ»**

ΑΘΗΝΑ 2023

Επιμέλεια

Στ. Κατάκης, Χρ. Κούκου

Πληροφορίες/Επικοινωνία

Γραμματεία Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Τηλ. 210 7277319, 210 7277887

Γρ. 404

E-mail: PMS-Hist-Arch@arch.uoa.gr

Διεύθυνση: Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Φιλοσοφική Σχολή

T.K. 15784 ΑΘΗΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΠΜΣ	4
2. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
ΑΡΘΡΟ 1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ	5
ΑΡΘΡΟ 2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.	5
ΑΡΘΡΟ 3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ	8
ΑΡΘΡΟ 4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	9
ΑΡΘΡΟ 5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ	11
ΑΡΘΡΟ 6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	12
ΑΡΘΡΟ 7. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	19
ΑΡΘΡΟ 8. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ / ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ	19
ΑΡΘΡΟ 9. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	21
ΑΡΘΡΟ 10. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	23
ΑΡΘΡΟ 11. ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.	25
ΑΡΘΡΟ 12. ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.	25
ΑΡΘΡΟ 13. ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	27
ΑΡΘΡΟ 14. ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ	27
ΑΡΘΡΟ 15. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.	28
ΑΡΘΡΟ 16. ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.	29
ΑΡΘΡΟ 17. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	29

1. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΠΜΣ

Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ απαρτίζεται από τους:

Διευθυντής του ΠΜΣ

Αναπλ. Καθηγητής Χρύσανθος Κανελλόπουλος

Αναπληρωτής διευθυντής:

Αναπλ. Καθηγητής Γεώργιος Βαβουρανάκης

Μέλη:

Αναπλ. Καθηγητής Στυλιανός Κατάκης

Αναπλ. Καθηγητής Νίκος Γιαννακόπουλος

Επικ. Καθηγητής Βασίλειος Πετράκης

Αναπλ. Καθηγητής Ελευθέριος Πλάτων

2. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΣ

1.1 Σκοπός του Π.Μ.Σ. «Αρχαιολογία και Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από την Απώτατη Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα» («Archaeology and History of the Ancient World: from the Early Prehistory to Late Antiquity») είναι η εξειδίκευση και εμπάθυνση σε ερευνητικά ζητήματα ιστορίας και αρχαιολογίας του αρχαίου κόσμου, καθώς και η διεύρυνση του γνωστικού πεδίου των μεταπτυχιακών φοιτητών. Με βάση τα προσόντα αυτά, μπορούν να παραγάγουν υψηλής ποιότητας επιστημονικό έργο, να προχωρήσουν σε διδακτορικές σπουδές και να σταδιοδρομήσουν στον ακαδημαϊκό και ευρύτερο ερευνητικό χώρο, στην εκπαίδευση ή/και ως αρχαιολόγοι στο Υπουργείο Πολιτισμού, σε ιδιωτικούς φορείς, όπως και ως ελεύθεροι επαγγελματίες

1.2 Το Π.Μ.Σ. οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Αρχαιολογία και Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από την Απώτατη Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα» («Archaeology and History of the Ancient World: from the Early Prehistory to Late Antiquity»), μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών, στις εξής ειδικεύσεις:

1. Προϊστορική Αρχαιολογία (Prehistoric Archaeology)
2. Κλασική Αρχαιολογία (Classical Archaeology)
3. Αρχαία Ιστορία (Ancient History)

1.3 Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ.

- 1.4 Οι απόφοιτοι αποκτούν γνώσεις εξειδικευμένες, καθώς και τα μεθοδολογικά-ερευνητικά εργαλεία για την ανάπτυξη συνθετικής, κριτικής σκέψης και την εμπάθυνση σε επιστημονικά πεδία της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας του Αρχαίου Κόσμου από την εποχή του λίθου μέχρι την ύστερη αρχαιότητα. Η σεμιναριακή μορφή των μαθημάτων οδηγεί στην κατανόηση και εφαρμογή της ερευνητικής διαδικασίας, τη διατύπωση ερευνητικών ερωτημάτων και τη διεξαγωγή πρωτογενούς έρευνας, καθώς και στη σύνταξη ολοκληρωμένων ερευνητικών προτάσεων και ερευνητικών άρθρων στο πεδίο της κάθε ειδίκευσης, ενώ παράλληλα εξοικειώνονται με τη συμμετοχή σε επιστημονικά συνέδρια.

ΑΡΘΡΟ 2. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το νόμο 4957/2022 είναι:

2.1 Σε επίπεδο Ιδρύματος αρμόδια όργανα είναι η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος.

2.2 Σε επίπεδο Τμήματος αρμόδια όργανα είναι:

2.2.1 Η Συνέλευση του Τμήματος.

Αρμοδιότητες της Συνέλευσης είναι να:

- α) εισηγείται στη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα ίδρυσης/τροποποίησης Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,
- β) ορίζει τον/ην Διευθυντή/τρια και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος,
- γ) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
- δ) αναθέτει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και δύναται να αναθέτει επικουρικό διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του Π.Μ.Σ.
- ε) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
- στ) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης και απονέμει το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών,
- ζ) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),
- η) ασκεί κάθε άλλη νόμιμη αρμοδιότητα.

2.2.2 Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον/την Διευθυντή/τρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται για διετή θητεία με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

- α) καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
- β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
- γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
- δ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή και την ανάθεση διδακτικού έργου,
- ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,
- στ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

ζ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών,

η) ορίζει τους/τις Ακαδημαϊκούς/ές Συμβούλους των φοιτητών,

θ) προτείνει στη Συνέλευση του Τμήματος τον επιβλέποντα και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εξέτασης Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών (Μ.Δ.Ε.),

ι) εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος φοιτητικά θέματα,

ια) αποφασίζει ως προς την οικονομική διαχείριση και ειδικότερα ως προς την έγκριση των δαπανών του προγράμματος και πιστοποιεί την σχέση των εκπαιδευτικών αναγκών του συγκεκριμένου προγράμματος με τις εκάστοτε αιτούμενες δαπάνες.

2.2.3 Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος βαθμίδας καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Σ.Ε. και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του Π.Μ.Σ.,

γ) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,

δ) ορίζει εκλογές για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης,

ε) έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος για έγκριση,

στ) είναι υπεύθυνος/η για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών,

ζ) κατά τη λήξη της θητείας του, καθώς και της Σ.Ε., συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ.,

η) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος/η του προγράμματος και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

θ) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ., την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού και του Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

ι) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Π.Μ.Σ., καθώς και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής δεν δικαιούνται αμοιβής ή οιασδήποτε αποζημίωσης για την εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται και σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

2.3 Γραμματειακή υποστήριξη Π.Μ.Σ.

α) Η Γραμματεία του Τμήματος είναι αρμόδια για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ.

β) Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος ορίζει υπάλληλο ή υπαλλήλους – ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών και τον φόρτο εργασίας – ως αρμόδιο/ους για το Π.Μ.Σ.

γ) Το Π.Μ.Σ. μπορεί με ιδίους πόρους να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη, οι οποίοι και πάλι βρίσκονται υπό την επιστασία της Γραμματείας του Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι και κάτοχοι Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων Ιστορίας και Αρχαιολογίας και συναφών Τμημάτων ΑΕΙ της ημεδαπής και ομοταγών Τμημάτων της αλλοδαπής αναγνωρισμένων από τον ΔΟΑΤΑΠ.

3.2 Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε 45 συνολικά, εκ των οποίων 20 στην κατεύθυνση της Προϊστορικής Αρχαιολογίας, 15 στην Κλασική Αρχαιολογία και 10 στην Αρχαία Ιστορία. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων προσδιορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των διδασκόντων του Π.Μ.Σ. και την αναλογία φοιτητών-διδασκόντων, την υλικοτεχνική υποδομή, τις αίθουσες διδασκαλίας, την απορρόφηση των διπλωματούχων από την αγορά εργασίας.

3.3 Επιπλέον του αριθμού εισακτέων γίνεται δεκτό ένα (1) μέλος των κατηγοριών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κατ' έτος, εφόσον το έργο που επιτελεί στο Ίδρυμα είναι συναφές με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

3.4 Οι υπότροφοι του ΙΚΥ, οι αλλοδαποί υπότροφοι του ελληνικού κράτους, για το ίδιο γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ., εισάγονται χωρίς εξετάσεις, μετά από προφορική συνέντευξη.

3.5 Αντιστοίχως, φοιτητές του προγράμματος του Τμήματος, που εξασφαλίζουν υποτροφία κινητικότητας (π.χ. ERASMUS) ή άλλη, μπορούν να πραγματοποιήσουν μέρος των σπουδών τους σε Πανεπιστήμιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε άλλο Πανεπιστήμιο, με το οποίο έχει πρόγραμμα συνεργασίας το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ύστερα από απόφαση της Σ.Ε.

ΑΡΘΡΟ 4. ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1 Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών Ε.Κ.Π.Α. και τις προβλέψεις του παρόντος Κανονισμού.

4.2 Κάθε Μάιο, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Ε.Κ.Π.Α, δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Οι υποψηφιότητες υποβάλλονται όπως αναφέρεται στην προκήρυξη.

4.3 Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει ανά ειδίκευση επιτροπή επιλογής εισακτέων, η οποία αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη Δ.Ε.Π. που έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4.4 Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

- Αίτηση συμμετοχής
- Βιογραφικό σημείωμα
- Φωτοτυπία των δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
- Αντίγραφο πτυχίου ή βεβαίωση περάτωσης σπουδών.
- Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων
- Πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας, επιπέδου τουλάχιστον Β2, ή περισσότερων γλωσσών, εάν υπάρχουν.
- Σεμιναριακές εργασίες, εάν υπάρχουν, ιδιαίτερα εκείνες που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο της ειδίκευσης.
- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε ανασκαφές, σεμινάρια, συνέδρια κ.λπ. εάν υπάρχουν.
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις, εάν υπάρχουν
- Αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν
- Πιστοποιητικό ελληνομάθειας ή επαρκής, διαπιστωμένη από την Επιτροπή Επιλογής Εισακτέων του Π.Μ.Σ., γνώση της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς υποψήφιους
- Αναγνώριση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών της αλλοδαπής

4.5 Για τους/τις φοιτητές/τριες από ιδρύματα της αλλοδαπής, που δεν προσκομίζουν πιστοποιητικό αναγνώρισης ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π., ακολουθείται η ακόλουθη διαδικασία:

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή αρμόδια να διαπιστώσει εάν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα. Προκειμένου να αναγνωρισθεί ένας τίτλος σπουδών πρέπει:

- το ίδρυμα που απονέμει τους τίτλους να συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων, που τηρεί και επικαιροποιεί ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.,

- ο/η φοιτητής/τρια να προσκομίσει βεβαίωση τόπου σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.

4.6 Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Επίδοση στις εισαγωγικές γραπτές εξετάσεις για το Π.Μ.Σ. σε ποσοστό 50%. Η γραπτή εξέταση γίνεται αποκλειστικά σε θέματα της ειδικευσης. Η ΣΕ ορίζει τουλάχιστον δύο εξεταστές ανά ειδικευση, οι οποίοι αναλαμβάνουν και την βαθμολόγηση των γραπτών, καθώς και έναν αναβαθμολογητή. Οι εξεταστές ορίζουν τρία θέματα εκ των οποίων κληρώνεται το ένα ενώπιον των υποψηφίων. Η βαθμολόγηση γίνεται από τους εξεταστές. Κατά την βαθμολόγηση τα ονόματα των υποψηφίων παραμένουν καλυμμένα. Εάν η διαφορά του βαθμού μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου βαθμολογητή είναι μικρότερη ή ίση με 3 μονάδες, τότε ως τελικός βαθμός του γραπτού ορίζεται ο μέσος όρος του βαθμού των δύο βαθμολογητών. Σε αντίθετη περίπτωση γίνεται αναβαθμολόγηση από τον αναβαθμολογητή. Ο τελικός βαθμός του γραπτού προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών του αναβαθμολογητή και του βαθμού εκείνου εκ των δύο πρώτων που είναι πλησιέστερος προς αυτόν. Αν ο βαθμός του αναβαθμολογητή είναι στο μέσο όρο των βαθμών των δύο πρώτων βαθμολογητών, τότε ο βαθμός του γραπτού προκύπτει από τον μέσο όρο και των τριών βαθμολογητών. Ο βαθμός της γραπτής εξέτασης είναι τελικός. Δεν προβλέπεται άλλη διαδικασία αναβαθμολόγησης.

β) Προφορική συνέντευξη σε ποσοστό 50%. Η συνέντευξη πραγματοποιείται από τα μέλη ΔΕΠ της ειδικευσης, την οποία επιθυμεί να επιλέξει ο υποψήφιος, και, δυναμικά, των κατά περίπτωση συνεξεταζόμενων γνωστικών αντικειμένων, αν υπάρχουν τέτοια. Κατά την συνέντευξη ελέγχονται οι γνώσεις των υποψηφίων στα θέματα της ειδικευσης, καθώς και η δυνατότητά τους να πραγματοποιήσουν πρωτότυπη έρευνα. Συνυπολογίζεται ο βαθμός του πτυχίου και των σεμιναριακών εργασιών που σχετίζονται με το γνωστικό αντικείμενο ειδικευσης, η συμμετοχή σε ανασκαφές ή πρακτικές ασκήσεις, το επίπεδο των πιστοποιητικών γλωσσομάθειας, οι δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά και αποδεικτικά επαγγελματικής ή ερευνητικής δραστηριότητας, εάν υπάρχουν.

Επιπροσθέτως, στην ειδικευση της «Κλασικής Αρχαιολογίας» εξετάζονται οι γνώσεις των υποψηφίων στην αρχαία ιστορία και τα αρχαία ελληνικά. Στην ειδικευση της «Αρχαίας Ιστορίας» εξετάζονται οι γνώσεις των υποψηφίων στην κλασική αρχαιολογία και τα αρχαία ελληνικά. Στην περίπτωση της ειδικευσης της «Κλασικής Αρχαιολογίας» και της «Αρχαίας Ιστορίας» ο βαθμός της προφορικής συνέντευξης υπολογίζεται κατά 60% με βάση την απόδοση των υποψηφίων σε θέματα της ειδικευσης και κατά 20% με βάση την απόδοσή τους σε θέματα των άλλων δύο εξεταζόμενων γνωστικών αντικειμένων.

γ) Απαραίτητο προσόν για την επιλογή στο Π.Μ.Σ. αποτελεί η πιστοποιημένη γνώση της αγγλικής γλώσσας σε επίπεδο τουλάχιστον Β2.

4.7 Προκειμένου να ενταχθεί στο πρόγραμμα ο υποψήφιος οφείλει να συγκεντρώσει μέσο όρο βαθμολογίας τουλάχιστον επτά (7). Σε περίπτωση ισοβαθμίας γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι. Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Σ.Ε. καταρτίζει τον Πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος.

Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός τριάντα (30) ημερών από την απόφαση της Συνέλευσης.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας (με μαθηματική στρογγυλοποίηση στην ακέραιη μονάδα της κλίμακας 100), εισάγονται οι ισοβαθμήσαντες υποψήφιοι, σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% του ανώτατου αριθμού εισακτέων.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριών, θα κληθούν να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. οι επιλαχόντες/ουσες (αν υπάρχουν), με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα.

ΑΡΘΡΟ 5. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1 Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

5.2 Υπάρχει δυνατότητα μερικής φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν:

α) οι φοιτητές που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα,

β) οι φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,

γ) οι φοιτητές που είναι παράλληλα αθλητές και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

γα) για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλημάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

γβ) συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε

ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών. Οι φοιτητές της παρούσας υποπερίπτωσης δύνανται να εγγράφονται ως φοιτητές μερικής φοίτησης, μετά από αίτησή τους που εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν υπερβαίνει εν συνόλω τα έξι (6) εξάμηνα. Εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή η ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.3 Υπάρχει δυνατότητα παράτασης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Συνέλευση. Η παράταση ορίζεται σε ένα (1) εξάμηνο. Έτσι, ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα για την πλήρη φοίτηση και στα επτά (7) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τη μερική φοίτηση.

5.4 Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς τη Συνέλευση του Τμήματος, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς λόγους (στρατιωτική θητεία, ασθένεια, λοχεία, απουσία στο εξωτερικό κ.ά.).

Η αίτηση πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από όλα τα σχετικά δικαιολογητικά αρμόδιων δημόσιων αρχών ή οργανισμών, από τα οποία αποδεικνύονται οι λόγοι αναστολής φοίτησης. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Τουλάχιστον δύο εβδομάδες πριν από το πέρας της αναστολής φοίτησης, ο/η φοιτητής /τρια υποχρεούται να επανεγγραφεί στο πρόγραμμα για να συνεχίσει τις σπουδές του/της με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του/της ενεργού φοιτητή/τριας. Οι φοιτητές/τριες δύνανται με αίτησή τους να διακόψουν την αναστολή φοίτησης και να επιστρέψουν στο Πρόγραμμα μόνο στην περίπτωση που έχουν αιτηθεί αναστολή φοίτησης για δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η αίτηση διακοπής της αναστολής φοίτησης πρέπει να κατατίθεται το αργότερο δύο εβδομάδες πριν από την έναρξη του δεύτερου εξαμήνου της αναστολής.

5.5 Η διάρκεια αναστολής ή παράτασης του χρόνου φοίτησης συζητείται και εγκρίνεται κατά περίπτωση από τη Σ.Ε., η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1 Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Για κάθε φοιτητή ορίζεται από τη Σ.Ε. ένας **ακαδημαϊκός σύμβουλος** σπουδών. Ακαδημαϊκοί σύμβουλοι μπορούν να είναι μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, που συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. και προσφέρουν στη διάρκεια των 4 εξαμήνων ένα τουλάχιστον σεμιναριακό μάθημα. Οι ακαδημαϊκοί σύμβουλοι ορίζονται από την ΣΕ στην αρχή των σπουδών, λαμβάνοντας υπόψιν τα επιστημονικά ενδιαφέροντα και την αντίστοιχη πρόταση του υποψηφίου. Η Σ.Ε. και ο ακαδημαϊκός σύμβουλος έχουν την ευθύνη της

παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

6.2 Για την απόκτηση διπλώματος του Π.Μ.Σ. απαιτούνται συνολικά εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Για τη συμπλήρωση των πιστωτικών μονάδων απαιτείται ελάχιστος αριθμός 6 μαθημάτων και η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΜΔΕ). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως και, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν σεμινάρια, ασκήσεις και φροντιστήρια.

6.3 Τα μαθήματα διεξάγονται στην ελληνική γλώσσα με δυνατότητα προσφοράς μαθημάτων σε άλλη γλώσσα από επισκέπτη καθηγητή προερχόμενο από ΑΕΙ της αλλοδαπής ή ξένο επιστημονικό Ίδρυμα που εδρεύει στην Ελλάδα.

6.4 Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5 Η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Μ.Δ.Ε.) πραγματοποιείται στο Δ' εξάμηνο σπουδών και πιστώνεται με τριάντα (30) ECTS.

6.6 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης.

6.6 Οι φοιτητές/ήτριες υποχρεούνται να επιλέγουν τουλάχιστον τέσσερα (4) μαθήματα της ειδίκευσής τους.

6.7 Θεσπίζεται η δυνατότητα εκπόνησης μέχρι δύο (2) ελεύθερων εργασιών (15 ECTS εκάστη) με διαφορετικούς διδάσκοντες. Αυτές σχετίζονται με θέμα εξειδικευμένο, το οποίο δεν προσφέρεται στο Πρόγραμμα των σεμιναρίων του Π.Μ.Σ., αλλά αφορούν στα ειδικά ερευνητικά ενδιαφέροντα του σπουδαστή. Η ελεύθερη εργασία επιλέγεται μετά από συνεννόηση με τον/την ακαδημαϊκό/ή σύμβουλο και προϋποθέτει εβδομαδιαία συνεργασία με τον επόπτη καθηγητή, κατάθεση γραπτής εργασίας, και παρουσίαση αυτής στο πλαίσιο ενός σεμιναρίου του Π.Μ.Σ.

6.8 Οι φοιτητές/ήτριες μπορούν να επιλέξουν μέχρι δύο (2) μαθήματα επιλογής, συναφούς γνωστικού αντικείμενου και ανάλογων ECTS, μετά από έγκριση της ΣΕ, από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α. ή άλλων Α.Ε.Ι.

6.9 Οι φοιτητές/ήτριες έχουν επίσης την δυνατότητα να πραγματοποιήσουν έως δύο ελεύθερες ασκήσεις στο πεδίο ειδίκευσής τους, η καθεμία εκ των οποίων αντιστοιχεί σε πέντε (5) ECTS, με τη σύμφωνη γνώμη του/της ακαδημαϊκού/-ής συμβούλου.

6.10 Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται διά ζώσης, ή εξ αποστάσεως σε ειδικές περιπτώσεις, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

6.11 Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μαθημάτων ανά ειδίκευση διαμορφώνεται ως εξής:

1. Ειδίκευση: ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Α' εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, I	3	15
Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, II	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Β' εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες	ECTS
Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, III	3	15
Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, IV	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Γ' εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες	ECTS
Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, V	3	15
Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, VI	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Δ' εξάμηνο		
	Διδ. ώρες	ECTS
Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας		30
Σύνολο		120

2. Ειδίκευση: ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Α΄ εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
Κλασική Αρχαιολογία I	3	15
Κλασική Αρχαιολογία II	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Β΄ εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες	ECTS
Κλασική Αρχαιολογία III	3	15
Κλασική Αρχαιολογία IV	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Γ΄ εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες	ECTS
Κλασική Αρχαιολογία V	3	15
Κλασική Αρχαιολογία VI	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Δ΄ εξάμηνο		
		ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		30
Σύνολο		120

3. Ειδίκευση: ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α΄ εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Διδ. ώρες ανά εβδομάδα	ECTS
Αρχαία Ιστορία I: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία	3	15

Αρχαία Ιστορία II: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Β' εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Λιδ.Ωρες	ECTS
Αρχαία Ιστορία III: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία	3	15
Αρχαία Ιστορία IV: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Γ' εξάμηνο		
Μαθήματα Επιλογής	Λιδ.ώρες	ECTS
Σεμινάριο διεύρυνσης I: ευρύτερα ζητήματα μελέτης του Αρχαίου Κόσμου	3	15
Σεμινάριο διεύρυνσης II: ευρύτερα ζητήματα μελέτης του Αρχαίου Κόσμου	3	15
Μάθημα ελεύθερης επιλογής από άλλη ειδίκευση του ίδιου ή άλλου Π.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ ή άλλων ΑΕΙ		έως 15
Ελεύθερη εργασία		15
Ελεύθερη άσκηση		5
Σύνολο		30
Δ' εξάμηνο		
	Λιδ.ώρες	ECTS
Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας		30
Σύνολο		120

B. Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

1. Ειδίκευση: ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Α' Εξάμηνο

Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, I

Εξετάζονται ζητήματα αρχιτεκτονικής και τέχνης, κοινωνικής οργάνωσης, οικονομίας και παραγωγής, θρησκείας και τελετουργικού τυπικού στο Αιγαίο κατά την Εποχή του Χαλκού.

Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, II

Εξετάζονται ζητήματα αρχιτεκτονικής και τέχνης, κοινωνικής οργάνωσης, οικονομίας και παραγωγής, θρησκείας και τελετουργικού τυπικού από την Νεολιθική περίοδο έως και το τέλος της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο και την Βαλκανική με αναφορές και συγκρίσεις στις λοιπές περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου.

Β΄ Εξάμηνο

Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, III

Εξετάζονται ζητήματα οικιστικής και ταφικής αρχιτεκτονικής και τέχνης, κοινωνικής οργάνωσης, οικονομίας και παραγωγής, θρησκείας και τελετουργικού τυπικού, εξωτερικών σχέσεων στο Αιγαίο και την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού έως και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, IV

Εξετάζονται ζητήματα αρχιτεκτονικής και τέχνης, κοινωνικής οργάνωσης, οικονομίας και παραγωγής, θρησκείας και τελετουργικού τυπικού του Αιγαίου από την Πρώιμη έως και την Ύστερη Εποχή του Χαλκού.

Γ΄ Εξάμηνο

Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, V

Εξετάζονται ζητήματα οικιστικής και ταφικής αρχιτεκτονικής και τέχνης, κοινωνικής οργάνωσης, οικονομίας και παραγωγής, θρησκείας και τελετουργικού τυπικού, εξωτερικών σχέσεων στην Κύπρο από την Νεολιθική έως και την Ύστερη Εποχή του Χαλκού.

Εμβάθυνση σε θέματα του Προϊστορικού και Πρωτοϊστορικού Πολιτισμού του Αιγαίου, της Κύπρου και της Εγγύς Ανατολής, VI

Εξετάζονται ζητήματα οικιστικής και ταφικής αρχιτεκτονικής και τέχνης, κοινωνικής οργάνωσης, οικονομίας και παραγωγής, θρησκείας και τελετουργικού τυπικού, εξωτερικών σχέσεων στο Αιγαίο και την ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού έως και την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου.

2. Ειδίκευση: ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Α΄ Εξάμηνο

Κλασική Αρχαιολογία I

Το μάθημα προσφέρει συστηματική και εξειδικευμένη μελέτη θεμάτων κλασικής αρχαιολογίας από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες της κλασικής τέχνης από την άποψη της τυπολογίας, της μορφολογίας, της εικονογραφίας και της τεχνικής. Γίνεται επίσης αναλυτική αναφορά σε προβλήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των πηγών.

Κλασική Αρχαιολογία II

Το μάθημα προσφέρει συστηματική και εξειδικευμένη μελέτη θεμάτων κλασικής αρχαιολογίας από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες της κλασικής τέχνης από την άποψη της τυπολογίας, της μορφολογίας, της

εικονογραφίας και της τεχνικής. Γίνεται επίσης αναλυτική αναφορά σε προβλήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των πηγών.

Β΄ Εξάμηνο

Κλασική Αρχαιολογία III

Το μάθημα προσφέρει συστηματική και εξειδικευμένη μελέτη θεμάτων κλασικής αρχαιολογίας από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες της κλασικής τέχνης από την άποψη της τυπολογίας, της μορφολογίας, της εικονογραφίας και της τεχνικής. Γίνεται επίσης αναλυτική αναφορά σε προβλήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των πηγών.

Κλασική Αρχαιολογία IV

Το μάθημα προσφέρει συστηματική και εξειδικευμένη μελέτη θεμάτων κλασικής αρχαιολογίας από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες της κλασικής τέχνης από την άποψη της τυπολογίας, της μορφολογίας, της εικονογραφίας και της τεχνικής. Γίνεται επίσης αναλυτική αναφορά σε προβλήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των πηγών.

Γ΄ Εξάμηνο

Κλασική Αρχαιολογία V

Το μάθημα προσφέρει συστηματική και εξειδικευμένη μελέτη θεμάτων κλασικής αρχαιολογίας από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες της κλασικής τέχνης από την άποψη της τυπολογίας, της μορφολογίας, της εικονογραφίας και της τεχνικής. Γίνεται επίσης αναλυτική αναφορά σε προβλήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των πηγών.

Κλασική Αρχαιολογία VI

Το μάθημα προσφέρει συστηματική και εξειδικευμένη μελέτη θεμάτων κλασικής αρχαιολογίας από την Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου έως και τους Αυτοκρατορικούς χρόνους. Εξετάζονται βασικές κατηγορίες της κλασικής τέχνης από την άποψη της τυπολογίας, της μορφολογίας, της εικονογραφίας και της τεχνικής. Γίνεται επίσης αναλυτική αναφορά σε προβλήματα ερευνητικής μεθοδολογίας και χρήσης των πηγών.

3. Ειδίκευση: ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Α΄ Εξάμηνο

Αρχαία Ιστορία I: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία

Εμβάθυνση στην ιστορία του Αρχαίου Κόσμου στον ελληνικό και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο από τους αρχαϊκούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

Αρχαία Ιστορία II: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία

Εμβάθυνση στην ιστορία του Αρχαίου Κόσμου στον ελληνικό και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο από τους αρχαϊκούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

Β΄ Εξάμηνο

Αρχαία Ιστορία III: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία

Εμβάθυνση στην ιστορία του Αρχαίου Κόσμου στον ελληνικό και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο από τους αρχαϊκούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

Αρχαία Ιστορία IV: θέματα εμβάθυνσης στην Αρχαία Ιστορία

Εμβάθυνση στην ιστορία του Αρχαίου Κόσμου στον ελληνικό και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο από τους αρχαϊκούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

Γ' Εξάμηνο

Σεμινάριο διεύρυνσης I: ευρύτερα ζητήματα μελέτης του Αρχαίου Κόσμου στον ελληνικό και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο από τους αρχαϊκούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

Σεμινάριο διεύρυνσης II: ευρύτερα ζητήματα μελέτης του Αρχαίου Κόσμου στον ελληνικό και τον ευρύτερο μεσογειακό χώρο από τους αρχαϊκούς έως τους ρωμαϊκούς αυτοκρατορικούς χρόνους.

ΑΡΘΡΟ 7. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1 Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Το ΕΚΠΑ τηρεί ηλεκτρονική πλατφόρμα προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία, μέσω της οποίας παρέχονται υπηρεσίες ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα, το οποίο δύναται να περιλαμβάνει σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις, ενδεικτικές λύσεις αυτών, καθώς και βιντεοσκοπημένες διαλέξεις, εφόσον τηρείται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το πάσης φύσεως εκπαιδευτικό υλικό παρέχεται αποκλειστικά για εκπαιδευτική χρήση των φοιτητών και προστατεύεται από τον ν. 2121/1993 (Α' 25), εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 8. ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

8.1 Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, έκαστο εκ των οποίων περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και τέσσερις (4) εβδομάδες για την παράδοση των σεμιναριακών εργασιών.

8.2 Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

8.3 Η παρακολούθηση των μαθημάτων/σεμιναρίων είναι υποχρεωτική. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα υποβολής σεμιναριακής εργασίας) μόνο αν έχει

παρακολουθήσει τουλάχιστον το 77% των ωρών του μαθήματος (δηλαδή ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/φοιτήτρια δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις απουσίες). Σε αντίθετη περίπτωση, ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια υποχρεούται να παρακολουθήσει εκ νέου το μάθημα κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, αν προσφέρεται, ή άλλο στην αντίθετη περίπτωση. Σε περίπτωση που το ποσοστό απουσιών φοιτητή/τρια ξεπερνά το 23% στο σύνολο των μαθημάτων, τίθεται θέμα διαγραφής του. Το εν λόγω θέμα εξετάζεται από τη Σ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί σχετικά στη Συνέλευση του Τμήματος.

8.4. Κάθε σεμιναριακό μάθημα ολοκληρώνεται με την προφορική παρουσίαση και την έντυπη ή ηλεκτρονική υποβολή εργασίας έκτασης 5.000-7.000 λέξεων. Η εργασία παραδίδεται έως τέσσερις εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου και ο βαθμός κατατίθεται σε ηλεκτρονικό βαθμολόγιο που τηρεί η Γραμματεία, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που ορίζει η Σ.Ε. (έως 30 Απριλίου για το χειμερινό εξάμηνο και έως 30 Σεπτεμβρίου για το εαρινό εξάμηνο). Μετά την παρέλευση των προβλεπόμενων ημερομηνιών δεν υπάρχει δυνατότητα βαθμολόγησης. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος.

8.5 Η αξιολόγηση της επίδοσης των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με την παράδοση στο τέλος του εξαμήνου γραπτής εργασίας που έχει ήδη παρουσιαστεί στο πλαίσιο των μαθημάτων ή με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου ή με ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου και τελική γραπτή εργασία, ή με συνδυασμό όλων των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα του κάθε μαθήματος.

8.6 Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7 Δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών /τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μετά από απόφαση της Σ.Ε και εισήγηση της επιτροπής ΑμεΑ του Τμήματος και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές οδηγίες της Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με αναπηρία.

8.8 Προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται ο βαθμός 7 (επτά) για κάθε σεμιναριακό μάθημα και για τη Μ.Δ.Ε. Μαθήματα στα οποία κάποιος δεν έλαβε προβιβάσιμο βαθμό, οφείλει να τα επαναλάβει, αν προσφέρονται το επόμενο ακαδημαϊκό έτος ή άλλα, στην αντίθετη περίπτωση.

8.9 Διόρθωση βαθμού επιτρέπεται, εφόσον έχει εμφίλοχωρήσει προφανής παραδρομή ή αθροιστικό σφάλμα, ύστερα από έγγραφο του/της αρμόδιου διδάσκοντος/ουσας και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος. Οι σεμιναριακές εργασίες φυλάσσονται υποχρεωτικά και με επιμέλεια του υπεύθυνου του μαθήματος για δυο (2) χρόνια. Μετά την πάροδο του χρόνου αυτού παύουν να έχουν ισχύ, εκτός εάν εκκρεμεί σχετική ποινική, πειθαρχική ή οποιαδήποτε άλλη διοικητική διαδικασία.

8.10 Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών λαμβάνεται υπόψη η βαρύτητα που έχει κάθε μάθημα στο πρόγραμμα σπουδών και η οποία εκφράζεται με τον αριθμό των πιστωτικών μονάδων (ECTS). Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) του μαθήματος αποτελεί ταυτόχρονα και τον συντελεστή βαρύτητας αυτού του μαθήματος. Για τον υπολογισμό του βαθμού του τίτλου σπουδών πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος με τον αντίστοιχο αριθμό των πιστωτικών μονάδων (του μαθήματος) και το συνολικό άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για την απόκτηση του τίτλου. Ο υπολογισμός αυτός εκφράζεται με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\text{Βαθμός πτυχίου/διπλώματος} = (\sum_{k=1}^N \text{BM}_k \cdot \text{ΠΜ}_k) / \Sigma \text{ΠΜ}$$

όπου:

N = αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

BM_k = βαθμός του μαθήματος κ

ΠΜ_k = πιστωτικές μονάδες του μαθήματος κ

ΣΠΜ = σύνολο πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του αντίστοιχου τίτλου σπουδών

Για την απόκτηση Δ.Μ.Σ. κάθε μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των υποχρεωτικών και τον απαιτούμενο αριθμό των επιλεγόμενων από τα προσφερόμενα μαθήματα του Π.Μ.Σ. και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία, συγκεντρώνοντας έτσι εκατόν είκοσι (120) ECTS.

ΑΡΘΡΟ 9. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1 Η ανάθεση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Μ.Δ.Ε.) γίνεται μετά την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών και την επιτυχή εξέταση σε αυτά.

9.2 Η Μ.Δ.Ε. πρέπει να είναι ατομική, πρωτότυπη, να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Εργασιών του Τμήματος.

9.3 Ύστερα από αίτηση του/της υποψηφίου/ας στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, η Συνέλευση ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα. Η γλώσσα συγγραφής της Μ.Δ.Ε. είναι η ελληνική και ορίζεται μαζί με τον ορισμό του θέματος.

9.4 Ο τίτλος της εργασίας μπορεί να τροποποιηθεί κατόπιν αίτησης του/της φοιτητή /τριας και σύμφωνης γνώμης του/ης επιβλέποντος/ουσας προς τη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ. Στην αίτηση πρέπει να υπάρχει και συνοπτική δικαιολόγηση της αλλαγής.

9.5 Όταν ο/η φοιτητής/ήτρια ολοκληρώσει τη διπλωματική εργασία του/της και τουλάχιστον δύο μήνες πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου φοίτησής του/της, την

καταθέτει στον/στην επιβλέποντα/ουσα του σε ηλεκτρονική ή/και έντυπη μορφή. Μετά την έγκριση εκ μέρους του/της η Μ.Δ.Ε. κατατίθεται και στα λοιπά δύο μέλη της επιτροπής.

9.6 Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής. Οι Μ.Δ.Ε αξιολογούνται με βαθμό της κλίμακας από ένα (1) έως 10 (δέκα) με ενδιάμεσες διαβαθμίσεις. Η τελική βαθμολογία της Μ.Δ.Ε. προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των τριών βαθμολογητών. Σε περίπτωση απόκλισης μεγαλύτερης των 3 μονάδων μεταξύ του ανώτερου και του κατώτερου βαθμού από αυτούς που κατέθεσαν οι τρεις εξεταστές, η Σ.Ε. ορίζει τέταρτο βαθμολογητή, του οποίου ο βαθμός υπολογίζεται μαζί με τους δύο εγγύτερους ήδη υποβληθέντες βαθμούς για τον υπολογισμό του μέσου όρου.

9.7 Ο/Η Επιβλέπων/ουσα της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και τα άλλα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζονται από τις κατωτέρω κατηγορίες:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.),

β) ομότιμοι Καθηγητές/ήτριες ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.

γ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) και της Ακαδημίας Αθηνών ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

9.8 Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Ε.Κ.Π.Α. Πριν από την ορκωμοσία, ο υποψήφιος υποχρεούται να καταθέσει στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. την σχετική βεβαίωση υποβολής της ΜΔΕ στο ανωτέρω Ψηφιακό Αποθετήριο. Το Τμήμα δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα, τον τίτλο της Μ.Δ.Ε. και έναν σύνδεσμο προς το Ψηφιακό Αποθετήριο.

9.9 Εφόσον η Μ.Δ.Ε. περιέχει πρωτότυπα αποτελέσματα μη δημοσιευμένα, δύναται, κατόπιν αιτήσεως του/της επιβλέποντος/ουσας, η οποία συνυπογράφεται από τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, να δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα μόνο οι περιλήψεις, και το πλήρες κείμενο να δημοσιευθεί αργότερα.

ΑΡΘΡΟ 10. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

10.1 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, έως και τη λήξη τυχόν χορηγηθείσας παράτασης φοίτησης, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

10.2 Το Ίδρυμα εξασφαλίζει στους/ις φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (<https://access.uoa.gr/>).

10.3 Το Γραφείο Διασύνδεσης του Ε.Κ.Π.Α. παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη φοιτητών σε θέματα σπουδών και επαγγελματικής αποκατάστασης (<https://www.career.uoa.gr/ypiresies/>).

10.4 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες καλούνται να συμμετέχουν και να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του Π.Μ.Σ., διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του Π.Μ.Σ. κ.ά.

10.5 Η Συνέλευση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Ε.Κ.Π.Α., μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- το ποσοστό απουσιών τους ξεπερνά το 23% στο σύνολο των μαθημάτων ενός εξαμήνου,
- δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τουλάχιστον δύο σεμινάρια κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων εξαμήνων των σπουδών του,
- δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το σύνολο του προγράμματος εντός των τακτών χρονικών ορίων,
- υπερβούν την μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτώματων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι.

10.6 Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το Π.Μ.Σ., μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

10.7 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριων, όπως το πρόγραμμα ERASMUS + ή CIVIS, κατά την κείμενη νομοθεσία. Στην περίπτωση αυτή ο μέγιστος αριθμός ECTS που μπορούν να αναγνωρίσουν είναι τριάντα (30). Η δυνατότητα αυτή παρέχεται μετά το Α΄ εξάμηνο σπουδών τους. Οι φοιτητές/τριες θα πρέπει να κάνουν αίτηση προς τη Σ.Ε. και να ακολουθήσουν τους όρους του προγράμματος.

Το Π.Μ.Σ. μπορούν να το παρακολουθήσουν και φοιτητές/τριες από διεθνή προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών/τριών, όπως το πρόγραμμα ERASMUS+, σύμφωνα με τις συναφθείσες συνεργασίες.

10.8 Οι φοιτητές/τριες μπορούν να κάνουν **πρακτική άσκηση** σε ερευνητικά και αρχαιολογικά ιδρύματα, Εφορείες Αρχαιοτήτων και μουσεία, χωρίς προσμέτρηση ECTS, αλλά με αναφορά της στο παράρτημα διπλώματος. Πρακτική Άσκηση μπορεί να γίνει

και μέσω των προγραμμάτων ανταλλαγής π.χ. Erasmus +, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

10.9 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Ε.Κ.Π.Α. δύνανται να εγγραφούν σε Π.Μ.Σ. του ιδίου ή άλλων Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

10.10 Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (βλ. άρθρο 14).

ΑΡΘΡΟ 11. ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

11.1 Για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και σεμιναρίων, αμφιθέατρα εξοπλισμένα με οπτικοακουστικά μέσα και εργαστήρια του Τμήματος.

11.2 Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του Π.Μ.Σ. γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος.

11.3 Η χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχεται από:

- α) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- β) κληροδοτήματα,
- γ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- δ) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και
- ε) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.
- στ) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

11.4 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

11.5 Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. του Α.Ε.Ι. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Ε.Κ.Π.Α.

11.6 Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Όταν τα έσοδα του Π.Μ.Σ. προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα ή πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

ΑΡΘΡΟ 12. ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ Π.Μ.Σ.

12.1 Το διδακτικό έργο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

- α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.),
- β) ομότιμους καθηγητές/τριες ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ΕΚΠΑ ή άλλου Α.Ε.Ι.,
- γ) συνεργαζόμενους/ες καθηγητές/τριες,
- δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες,
- ε) επισκέπτες καθηγητές/τριες ή επισκέπτες ερευνητές/τριες,
- στ) ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) και της Ακαδημίας Αθηνών, ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,
- ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

12.2 Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/ουσας. Ειδικώς οι διδάσκοντες/ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του Ν.4957/2022.

12.3 Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να ανατίθεται επικουρικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/ουσας του Π.Μ.Σ.

12.4 Η ανάθεση του διδακτικού έργου του Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.

Οι αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος για την κατανομή του διδακτικού έργου περιλαμβάνουν υποχρεωτικά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το ονοματεπώνυμο του/ης διδάσκοντος/ουσας,
- β) την ιδιότητά του/ης (π.χ. μέλος Δ.Ε.Π.),
- γ) το είδος του διδακτικού έργου που ανατίθεται ανά διδάσκοντα/ουσα,
- δ) τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα.

12.5 Η κατανομή του διδακτικού έργου πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους τόσο για το χειμερινό όσο και για το εαρινό εξάμηνο. Σε περίπτωση που η κατανομή του διδακτικού έργου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα και για τα δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, η απόφαση θα λαμβάνεται πριν από την έναρξη του κάθε ακαδημαϊκού εξαμήνου. Με αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

12.6 Οι διδάσκοντες/ουσες, κατά το χρονικό διάστημα που τελούν σε καθεστώς εκπαιδευτικής άδειας ή αναστολής καθηκόντων, δύναται να παρέχουν διδακτικό έργο προς το Π.Μ.Σ., εάν κρίνουν ότι το πρόγραμμά τους το επιτρέπει, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι βάσει των συντρεχουσών συνθηκών τούτο είναι ουσιαστικά και πρακτικά εφικτό, ζήτημα το οποίο πρέπει κατά περίπτωση να κριθεί αρμοδίως.

ΑΡΘΡΟ 13. ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

13.1 Ο/Η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Συνέλευση διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

13.2 Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον/η μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του/της ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του/της στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

13.3 Το Δ.Μ.Σ. πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών και αναγράφει βαθμό, με ακρίβεια δύο δεκαδικών ψηφίων, κατά την ακόλουθη κλίμακα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (7 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

13.4 Ο τύπος του Δ.Μ.Σ. ανά είδος Π.Μ.Σ. είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Ε.Κ.Π.Α. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

13.5 Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Αρχαιολογία και Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου: Από την Απώτατη Προϊστορία έως την Ύστερη Αρχαιότητα» στις εξής ειδικεύσεις: «Προϊστορική Αρχαιολογία», «Κλασική Αρχαιολογία» και «Αρχαία Ιστορία».

13.6 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα.

ΑΡΘΡΟ 14. ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

14.1 Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η καθομολόγηση γίνεται δύο φορές τον χρόνο στο πλαίσιο της Συνέλευσης του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του/ης Διευθυντή/ντριας του Π.Μ.Σ., του/ης Προέδρου του Τμήματος, του/ης Κοσμήτορος της Σχολής ή του/της Αναπληρωτή/τριας του/της και, κατά τις δυνατότητες, ενδεχομένως εκπροσώπου του Πρυτάνεως.

14.2 Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Π.Μ.Σ., σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), μπορούν να αιτηθούν στη Γραμματεία της Σχολής/του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης. Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας.

ΑΡΘΡΟ 15. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Π.Μ.Σ.

15.1 Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης

Το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος που διοργανώνεται από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.). Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

Αν το Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, λειτουργεί μέχρι την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

15.2 Εσωτερική αξιολόγηση

Η εσωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Στη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην υλοποίηση των ενεργειών και των δράσεων του Π.Μ.Σ. και πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες, τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, το προσωπικό διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης και τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ.,.

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος, τις οδηγίες και τα πρότυπα της ΕΘΑΑΕ.

Η εσωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει την αποτίμηση του διδακτικού έργου, καθώς και όλων των ακαδημαϊκών λειτουργιών και δράσεων του.

Αναλυτικότερα αξιολογούνται:

α) το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του Π.Μ.Σ.,

β) ο φόρτος εργασίας των μαθημάτων, καθώς και η πορεία και η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών από τους/τις φοιτητές/τριες,

γ) ο βαθμός ικανοποίησης των προσδοκιών των φοιτητών/τριών από το Πρόγραμμα Σπουδών, τις προσφερόμενες υπηρεσίες υποστήριξης των σπουδών τους και το μαθησιακό περιβάλλον,

δ) τα μαθήματα του Προγράμματος σε εξαμηνιαία βάση μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν οι φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ.

Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και η κοινοποίησή τους αποβλέπουν στη βιωσιμότητα του Π.Μ.Σ., στο υψηλό επίπεδο σπουδών, στη βελτίωση των παροχών του και στην αποδοτικότητα των διδασκόντων/ουσών του.

ΑΡΘΡΟ 16. ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι το ακαδημαϊκό έτος 2027-2028 εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 17. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένοι/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Διατριβών Ε.Κ.Π.Α. ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του Π.Μ.Σ.